

Målsägare vid brottsanmälan 2014–2022

Övergripande statistik för utvalda
brottstyper riktade mot person

urn:nbn:se:bra-1138
© Brottsförebyggande rådet 2023

Författare: Linnea Abramowski
Omslagsillustration: Helena Halvarsson
Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm
Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se, www.bra.se

Denna rapport kan laddas ner från Brås webbplats <http://www.bra.se>

Innehåll

Sammanfattning	4
Huvudresultatet för 2022	5
Inledning	7
Syftet med målsägarstatistiken	8
Disposition	9
Vad är en målsägare?	10
Allmänt om målsägare och brottsoffer	10
Två typer av målsägare	11
Begreppet <i>målsägare</i> i statistiken	11
Metod och material	13
Avgränsningar	13
Huvudprinciper för olika beräkningar i statistiken	15
Om statistiken	16
Tolkning av resultaten	16
Jämförbarhet med annan statistik	17
En övergripande bild av samtliga registrerade målsägare i statistikens målpopulation	18
Resultat 2022	20
Pandemin kan ha en inverkan på statistiken	20
Antalet registrerade målsägare för några utvalda brottstyper	20
Målsägare för försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp	21
Målsägare för misshandel	25
Målsägare för grov kvinnofridskränkning och grov fridskränkning	36
Målsägare för olaga hot	43
Målsägare för ofredande	47
Målsägare för våldtäkt	51
Målsägare för sexuellt ofredande	58
Målsägare för fickstöld	62
Målsägare för personrån	66
Bilaga 1: Begrepp och definitioner	71

Sammanfattning

I den här rapporten presenteras statistik över antalet personer som registrerats som målsägare vid brottsanmälningar under perioden 2014–2022. Statistiken gäller några utvalda brottstyper mot person.

Med en målsägare menas en person som utsatts för en händelse som anmälts som brott till polisen, åklagaren, eller någon annan brottsutredande myndighet. Syftet med denna målsägarstatistik är att redovisa tillförlitliga uppgifter om målsägare för olika typer av brott, inom olika grupper, och hur dessa har utvecklats över tid. Därigenom kan kunskapen förhoppningsvis öka om de personer som registrerats som utsatta för brottsanmälda händelser. Genom att målsägarstatistiken räknar unika individer är den ett mer robust underlag för detta syfte, än den officiella statistiken över anmälda brott som kan påverkas av stora ärenden med många brott mot en och samma person.

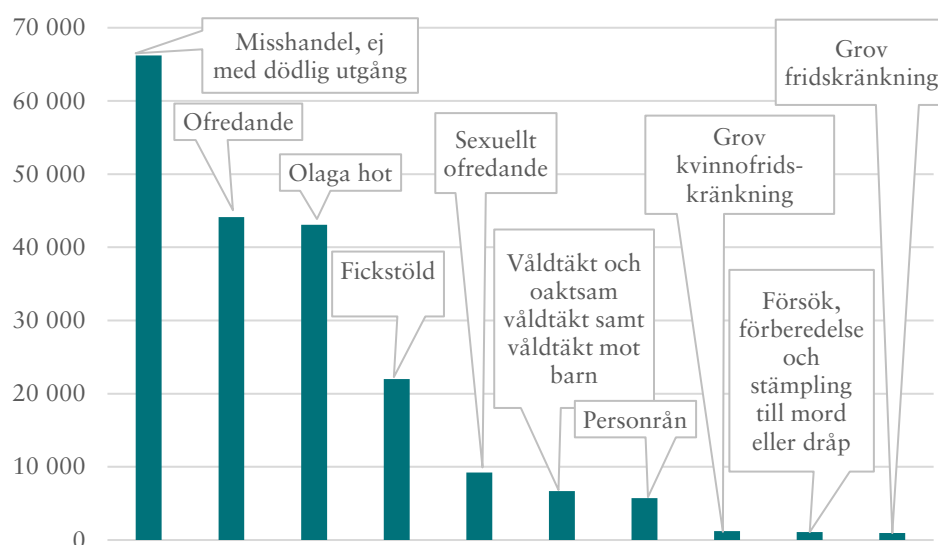
Statistiken är avgränsad till fysiska personer och några utvalda brott riktade mot person. Juridiska personer ingår således inte alls i statistiken. Totalt registrerades 216 569 fysiska personer som målsägare för de brott som ingår i statistiken för 2022. Till de brott som inkluderas i statistiken hör de flesta brotten i kapitel 3–7 i brottsbalken, såsom misshandel, grov fridskränkning, olaga hot och våldtäkt, men även vissa enstaka brott mot person i andra kapitel i brottsbalken eller specialstraffrätten. Nytt för denna publicering är att även uppgifter om antalet målsägare för egenmäktighet med barn, barnfridsbrott, och (oaktsam) uppmaning till självmord redovisas i statistiktabellerna.

Vid tolkningen av statistiken bör det beaktas att statistiken redovisar uppgifter om målsägare i ett tidigt skede i brottmålsprocessen, utan hänsyn till utfallet i den fortsatta brottmålsprocessen. Det innebär att statistiken även omfattar personer som registrerats som målsägare vid anmälan av sådana brott som sedan har direktavskrivits, eller där brottsutredningen lagts ner.

Huvudresultatet för 2022

Nedan presenteras huvudresultaten avseende antalet registrerade målsägare vid brottanmälan för några utvalda brottstyper i statistiken. Dessa är försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp, misshandel, grov fridskränkning samt grov kvinnofridskränkning, olaga hot, ofredande, våldtäkt, sexuellt ofredande, fickstöld och personrån. Brottstyperna har valts ut till redovisningen i rapporten utifrån att de antingen är störst till antalet inom sitt kapitel i brottsbalken eller för att de är särskilt allvarliga till sin natur.

Figur 1: Antalet målsägare 2022 för de brott som redovisas i rapporten. Observera att en person kan förekomma som målsägare för flera olika brott.

Observera att fullbordade mord och dråp inte ingår i målsägarstatistiken. De redovisas i statistikrapporten *Konstaterade fall av dödligt våld*.

- Antalet registrerade målsägare för brotten som redovisas i rapporten varierar ganska mycket. Den största gruppen målsägare år 2022 bland de brottstyper som ingår i målsägarstatistiken, fanns för misshandelsbrott, 66 199 personer.
- Två andra stora grupper målsägare registrerades för brottstypen olaga hot, med 43 062 personer och för brottstypen ofredande, med 44 137 personer.
- Minst antal målsägare i rapporten fanns det för brotten försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, samt för grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning. Det fanns kring 1 000 målsägare registrerade för vardera av dessa brottstyper.

Könsfördelning bland registrerade målsägare 2022

- Könsfördelningen skiljde sig mycket åt mellan de brottstyper som ingår i rapporten.

- Till exempel var de flesta målsägare kvinnor eller flickor vid våldtäkt (93 procent) eller sexuellt ofredande (88 procent).
- Å andra sidan var de flesta målsägare män eller pojkar vid exempelvis personrån (82 procent), eller vid försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp (79 procent).
- Det finns dock ett antal brottstyper, exempelvis olaga hot eller grov fridskränkning där könsfördelningen var relativt jämn.

Åldersfördelning bland registrerade målsägare 2022

- Sett till befolkningen utgjorde äldre tonåringar (15–17 år) och unga vuxna (18–24 år) de största grupperna av registrerade målsägare för de flesta brott i rapporten under hela perioden 2014–2022.
- Överlag registrerades små barn (0–6 år) samt personer i åldern 65 år eller äldre relativt sällan som målsägare. Jämfört med övriga åldersgrupper registrerades dock en relativt stor andel små barn som målsägare för grov fridskränkning (25 procent). Och bland alla pojkar och män som registrerades som målsägare för våldtäkt var en relativt stor andel små pojkar i åldern 0–6 år (15 procent).
- För äldre personer (65 år och äldre) var ofredande och fickstöld de brottstyper som de oftast registrerades för som målsägare, av de brott som ingår i rapporten.

Utveckling mellan 2014 och 2022

- Det har skett både ökning och minskningar av antalet målsägare mellan 2014 och 2022. Ett exempel är försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp. Där har antalet målsägare ökat med 33 procent. Det var framför allt antalet tonårspojkar och män mellan 15–17 samt 18–24 år som ökade.
- Ett annat exempel är våldtäkt. Där är ökningen av antalet målsägare 44 procent för kvinnor och flickor, samt 34 procent för män och pojkar. Vid våldtäkt bör man dock hålla i minnet att lagstiftningen har ändrats under tidsperioden, vilket innebär att våldtäktsbegreppet juridiskt har utvidgats till att omfatta fler beteenden.
- Antalet målsägare för fickstöld har samtidigt minskat med 58 procent mellan 2014 och 2022.

Antal brott per målsägare 2022

- Vissa personer registrerades flera gånger som målsägare för samma brottstyp under ett år. Det var vanligare bland målsägare för misshandel, våldtäkt, ofredande och olaga hot. Vanligast var det bland kvinnor och flickor vid misshandel av bekant. Där var nästan en fjärdedel av målsägarna registrerade för flera brott.

Inledning

Ett av kriminalstatistikens övergripande ändamål är att belysa de personer som av olika anledning kommer i kontakt med rättsväsendet med anledning av brott. Då behövs även individstatistik över personer som har utsatts för en händelse som anmälts som brott till polisen, åklagaren eller någon annan brottsutredande myndighet, alltså de som benämns *målsägare*.¹ Sådana uppgifter utgör ett viktigt tillskott i den samlade kunskapen om brottsutsatta personer, och kan bland annat användas som underlag för planering och uppföljning av de brottsutredande myndigheternas verksamhet.

Genom att tillvarata de möjligheter som skapats i arbetet med digitaliseringen av rättsväsendet, så har Brå kunnat utveckla ny löpande statistik över målsägare vid brottsanmälan som bidrar till att förstärka brottsofferperspektivet i den registerbaserade statistiken.

Statistiken som presenteras i denna rapport är avgränsad till fysiska personer och en delmängd av brott riktade mot person.

Det är viktigt att ha några omständigheter i åtanke vid läsningen av denna resultatredovisning.

- Målsägarstatistiken ingår ännu inte i den officiella statistiken, eftersom det finns planer på att vidareutveckla den. Brås ambition är att statistiken i sin slutliga utformning ska utgöra en del av den officiella statistiken.
- Nuvarande resultat bygger på data som har tagits fram med en interimistisk produktionsmetod, där arbete återstår med att ta fram ett stabilt produktionssystem.
- Skillnader i metoder och definitioner samt de avgränsningar som har behövt göras i produkten av kvalitetsskäl (se metodavsnittet nedan),

---

¹ En synonym beteckning är termen *målsägande*.

innebär att det inte direkt går att jämföra resultaten i denna rapport med Brås officiella statistik eller andra särskilda redovisningar av målsägaruppgifter i rättskedjan (se avsnittet Jämförbarhet med annan statistik).

Syftet med målsägarstatistiken

Syftet med målsägarstatistiken är att kunna tillhandahålla tillförlitliga uppgifter om personer som av polisen eller någon annan brottsutredande myndighet registrerats som målsägare vid anmälan, och att därmed fylla en kunskapslucka i den registerbaserade statistiken. Det handlar om en grundläggande statistik som kan besvara frågor om antalet individer, ålders- och könsfördelningen, samt vilken brottstyp som anmälts. Statistiken omfattar till en början endast fysiska personer och en delmängd av de brott som riktas mot personer (se vidare avsnittet *Avgränsningar*).

Ändamålet med statistiken är att ge en övergripande bild av målsägare vid brottsanmälan, vilket bland annat kan användas som ett faktaunderlag för planering och uppföljning av de brottsutredande myndigheternas verksamhet. Exempelvis kan uppgifterna ingå som ett volymunderlag vid dimensioneringen av olika stöd- och skyddsverksamheter som vänder sig till brottsutsatta. I takt med att målsägarstatistiken utvecklas kommer fler användningsområden att kunna tillgodoses.

Genom att målsägarstatistiken räknar unika individer så utgör den ett mer tillförlitligt och robust underlag för nämnda ändamål än den officiella statistiken över anmälda brott, som – i avsaknad av statistik över målsägare – av vissa användare använts som en approximation av antalet utsatta personer vid brottsanmälan. Att använda statistiken över anmälda brott i detta syfte är inte optimalt, eftersom nivåerna kan påverkas av stora ärenden som omfattar många brott mot en och samma person. Förekomsten av stora ärenden i statistiken över anmälda brott varierar årligen, och statistiken riskerar därmed att ge en missvisande bild av antalet utsatta personer bakom de registrerade brotten. Dessutom är de anmälda brotten mer känsliga för förändringar i principerna gällande antalsräkning av brott. Som individräknad statistik kan målsägarstatistiken exempelvis bättre besvara frågor såsom huruvida antalet personer som registrerats som brottsutsatta för en viss brottstyp förändrats över tid, eller hur köns- och åldersstrukturen ser ut.

Statistiken bedöms därtill även kunna utgöra ett komplement till uppgifterna om självrapporterad utsatthet och anmälningsbenägenhet i den nationella trygghetsundersökningen (NTU). Med både surveyundersökningarna och den registerbaserade målsägarstatistiken finns det större möjligheter att belysa fler aspekter om brottsutsatta personer ur olika perspektiv, även om de två statistikkällorna inte är direkt jämförbara

med varandra. Inte minst kommer det att möjliggöra fördjupade analyser där de olika källorna används tillsammans.

Disposition

Rapporten inleds med ett kort kapitel om begreppet målsägare och följs av ett kapitel om material och metod. Därefter kommer ett kapitel om statistiken som även inkluderar ett avsnitt om tolkning av statistiken och jämförbarheten med annan statistik. Rapporten avslutas med ett kapitel med redovisning av resultat, som mestadels ges på en översiktlig nivå och i huvudsak är deskriptiv. I bilaga 1 redogörs för centrala begrepp och definitioner i statistiken.

Vad är en målsägare?

Allmänt om målsägare och brottsoffer

Termen *målsägare* är synonym med *målsägande*, som i rättegångsbalken definieras som ”den, mot vilken brott är begånget eller som därav blivit förnärad eller lidit skada”.² Termen *brott* definieras i brottsbalken³ som en straffbar gärning som finns beskriven i brottsbalken eller i annan lag eller författning.

En målsägare är alltså en brottsutsatt person, ett brottsoffer – men inte vilket brottsoffer som helst. För att någon ska räknas som målsägare så krävs att det brott som personen varit utsatt för har kommit till rättsväsendets kännedom. I praktiken betyder det att målsägare är personer för vilka det har anmälts brott (se nedan den exakta definitionen för statistiken).

Det råder även flera andra principiella och rättsliga skillnader mellan målsägare och andra brottsoffer. En central skillnad är att målsägare i kontakten med rättsväsendet får tillgång till en rad rättigheter som alla brottsoffer inte nödvändigtvis har tillgång till – exempelvis rätten till information, stöd, skydd och ersättning.

Termen brottsoffer kan dessutom ibland omfatta fler personer än enbart de som varit direkt utsatta för brott. Enligt FN:s definition omfattas exempelvis även vittnen, anhöriga eller personer som försökt att förhindra brott. Ett annat exempel är barn som bevittnat våld i en nära relation, vilka omtalas som brottsoffer i socialtjänstlagen⁴, men som inte definierades som målsägare enligt brottsbalken förrän år 2021.⁵ Termen brottsoffer har i motsats till målsägare ingen juridisk definition enligt rättegångsbalken.

---

² Rättegångsbalken (RB) 20 kap. 8 § 4 st.

³ Brottsbalken (BrB) 1 kap. 1 §.

⁴ Socialtjänstlagen (SoL) 5 kap. 11 § 4 st.

⁵ Lagen om barnfridsbrott trädde i kraft den 1 juli 2021.

Två typer av målsägare

Målsägare kan delas in i fysiska personer och juridiska personer.

Termen fysisk person gäller inte enbart individer, utan kan även avse en enskild firma eller enskilda näringsidkare. Dessa räknas inte som juridiska personer, eftersom ägaren och firman är samma person.

Termen juridisk person kan avse ett företag, en verksamhet eller en organisation som kan förvärva rättigheter och ha skyldigheter precis som en fysisk person. Det innebär också att de kan ingå avtal och bli stämde i domstol. Företagsformer såsom aktiebolag, handelsbolag och ekonomiska föreningar är juridiska personer. Även dödsbon räknas som juridiska personer.

Det finns också brott utan målsägare, såsom trafikbrott eller hets mot folkgrupp, eftersom dessa brott inte är riktade mot en specifik person. De räknas då som brott mot staten. Därtill finns det brott som drabbar flera personer och därför kan ha flera målsägare. Så kan exempelvis fallet vara vid mordbrand eller olika egendomsbrott.

Begreppet *målsägare* i statistiken

I den statistik som presenteras här avser termen *målsägare* samtliga fysiska personer, kopplade till utvalda brott, som registrerats som målsägare vid brottsanmälan. Målsägaren kan, men behöver inte, vara samma person som anmälaren.

Statistiken omfattar alla registrerade målsägare vid anmälan, oavsett vilket utfallet blir i den fortsatta brottmålsprocessen. Det innebär att statistiken även redovisar målsägare för brott som avskrivits direkt eller där utredningen av brottet av olika skäl lagts ner. Det är endast en liten del av de anmälda brotten som går vidare till åtal och lagföring eller domstol.⁶ Att statistiken mäter målsägare i ett så tidigt skede i brottmålsprocessen (innan en brottsutredning har bedrivits och det har kunnat konstateras att ett brott begåtts) innebär att statistiken kan påverkas av överrapportering. Det innebär att det kan förekomma individer i statistiken som anmält att de har utsatts för brott, men där rättsväsendet inte har kunnat konstatera att det faktiskt rör sig om brott i juridisk mening. Av polisutredningen kan det framkomma att det som målsägaren upplevde som exempelvis misshandel var ett lindrigare brott eller inget brott alls. I andra fall saknas förutsättningar att utreda brottet vidare, till exempel när spaningsuppdrag saknas. Då kan utredningen läggas ner.

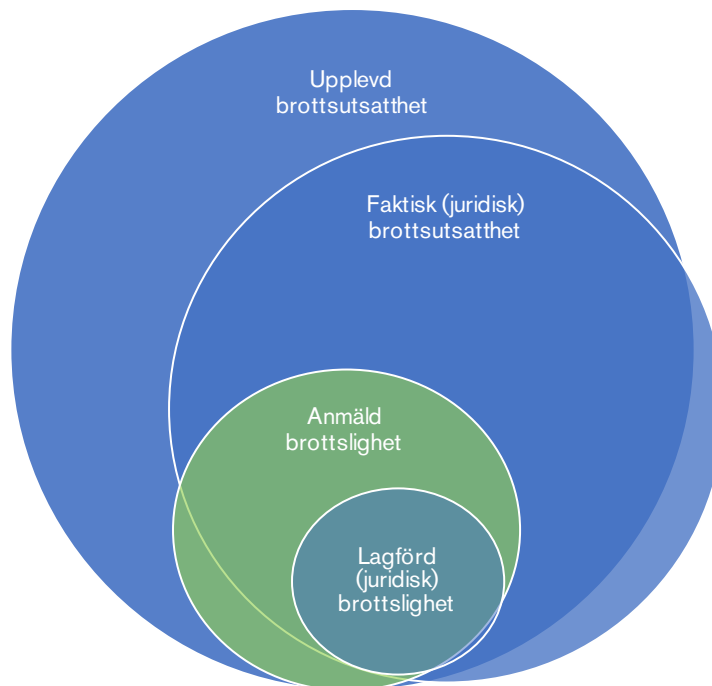
---

⁶ Se statistik över Handläggningsresultat i brottmålsprocessen
<https://bra.se/statistik/brottmalsprocessen/handlaggningsresultat.html>

Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att målsägarstatistiken endast baseras på brott som har anmälts till rättsväsendet. Hur stor andel av alla begångna brott som faktiskt kommer till polisens kännedom skiljer sig mycket från brottstyp till brottstyp. Vissa brott anmäls inte i lika hög utsträckning som andra. Ett exempel på en brottstyp där anmälningsfrekvensen kan förväntas vara förhållandevis låg är våldtäkt, där en stor andel av brotten aldrig anmäls. Mörkertalet för många av de brott som redovisas i statistiken bedöms som stort, och statistiken speglar således endast en liten del av samtliga personer som faktiskt utsätts för de brotten i samhället. Det är därmed också osäkert i vilken utsträckning statistiken ger en korrekt bild av ålders- och könsfördelningen hos brottsutsatta generellt sett. Det gäller särskilt för brotten med en låg anmälningsbenägenhet.

Figuren nedan illustrerar hur antalet målsägare vid brottsanmälan (ljusgrön cirkel) som denna statistik avser förhåller sig till antalet personer som upplevt utsatthet för brott, antalet personer som faktiskt utsatts för brott i juridisk mening, samt antalet personer som efter utredning konstaterats ha utsatts för brott och där brottet lett till en lagföring. Notera dock att bilden är schematisk och inte anger några exakta proportioner.

Figur 2: En schematisk bild av vilken typ av brottsutsatthet som personerna i målsägarstatistiken omfattas av (ljusgrön cirkel).

Metod och material

Under utvecklingen av målsägarstatistiken har frågeställningar som rör datakvaliteten och metoden varit centrala, eftersom de är avgörande för att man ska kunna utföra beräkningar på ett så korrekt sätt som möjligt. Dessa belyses kortfattat i detta kapitel som berör datakällor och tillvägagångssätt. För en utförligare beskrivning av statistikens innehåll samt på vilka grunder avgränsningarna har gjorts, se den separata rapporten *Ramverk för statistiken över målsägare vid brottsanmälan 2014–2022*, som går att ladda ner på Brås webbplats, på www.bra.se/malsagare.

Avgränsningar

Inom ramen för de förstudier som har bedrivits under utvecklingsarbetet genomfördes en omfattande granskning av kvaliteten på de data som ligger till grund för målsägarstatistiken. Resultatet av kvalitetsgranskningarna visade att förutsättningarna för att ta fram statistik över målsägare inte har varit optimala. Flera brister i data har behövt hanteras för att säkerställa kvaliteten i statistiken. Avsaknaden av ett tydligt regelverk rörande kopplingen mellan målsägare och olika brottstyper har därtill medfört svårigheter att bedöma datakvaliteten. Därför har vissa avgränsningar bedömts vara nödvändiga för att uppnå tillräcklig kvalitet i statistiken. Brå har valt att i första hand avgränsa statistiken till de brottstyper där målsägarstatistik har störst relevans – nämligen brott som skett genom kontakt mellan personer och där målsägaren är en fysisk person. Det är också vid sådana brott mot person som det med säkerhet har kunnat fastställas att brottet rimligen rör en fysisk målsägare. Vid andra typer av brott, exempelvis vissa stöldbrott och bedrägerier där både fysiska och juridiska målsägare är vanliga, har det varit betydligt svårare att säkerställa kvaliteten på målsägaruppgifterna. Dessa brottstyper har därför med något undantag tills vidare exkluderats från statistiken.

Avgränsningarna innebär att målsägarstatistiken endast omfattar en delmängd av alla brottstyper som ingår i annan registerbaserad statistik. Vidare innebär det också att målsägarstatistiken på totalnivån redovisar en

unik och något disparat grupp av brott riktade mot personer, som inte har någon motsvarighet i andra statistikprodukter. Gemensamt för de utvalda brotten är att de utgör gärningar som riktas mot en person och överlag är integritetskränkande till sin karaktär. Det motsvarar på ett ungefär de personer som under utredningen och i rättegången har rätt till ett målsägarbiträde. Samtidigt utgör de valda brotten inte en uttömmande kategori. Det gör att de enskilda delarna ofta kommer att vara intressantare att studera än totalnivån i statistiken.

Nedan följer en översiktlig sammanställning av de brott som ingår i statistiken. För dem som är intresserade av närmare motiveringar till varför dessa brott har valts samt hur stor andel av de unika målsägare (både fysiska och juridiska) i datamaterialet som ingår i statistiken, hänvisas till rapporten *Ramverk för statistiken över målsägare vid brottsanmälan 2014–2022*. I bilagan till *ramverket* listas alla brottskoder som ingår i statistiken.

De brott som ingår i statistiken är samtliga brott i brottsbalkens **kapitel 3–7** (till exempel misshandel, ofredande och våldtäkt), med undantag för

- fullbordat mord eller dråp, misshandel med dödlig utgång, samt vållande till annans död
- framkallande av fara för annan
- olaga intrång
- dataintrång
- olovlig avlyssning m.m.
- koppleri
- köp av sexuell tjänst
- kontakt för att träffa ett barn under 15 år i sexuellt syfte
- tvegifte
- otillbörligt utverkande av samtycke eller tillstånd till adoption av barn
- förvanskande av familjeställning.

Gällande den första punkten ovan finns det en separat statistikprodukt (se rapporten *Konstaterade fall av dödligt våld*). Om personen avled är denne inte målsägare. I stället är de eventuella anhöriga målsägare, och då har målsägarna en annan karaktär än för övriga brott mot person. För de övriga brotten i punktlistan gäller att det är tveksamt att de uppfyller kravet att en fysisk person utsätts för brott genom interaktion eller att det finns kvalitetsproblem.

Därtill **ingår** följande brottstyper ur brottsbalken där det har bedömts att brott har skett genom kontakt mellan personer och där målsägaren är en fysisk person:

I kapitel 8:

- Rån mot privatperson.
- Stöld i form av fickstöld och väskryckning.

I kapitel 16:

- Olaga diskriminering.

I kapitel 17:

- Våld mot tjänsteman.
- Hot mot tjänsteman.
- Förgripelse mot tjänsteman.

Ur de specialstraffsrättsliga författningarna ingår följande brottstyper i statistiken:

- Överträdelse av kontaktförbud.
- Brott mot lagen med förbud mot könsstympning av kvinnor.

Huvudprinciper för olika beräkningar i statistiken

Statistiken utgår i alla tabeller från *antalet målsägare* som räkneenhet (förutom i tabellen som visar antal personer per 100 000 invånare). Det innebär att en observation är en person som har blivit målsägare under året. För varje rad i statistiktabeln som redovisar en viss brottstyp finns varje person med endast en gång. Om samma person även har blivit utsatt för ett brott av en annan brottstyp, förekommer personen dock även på raden för den brottstypen. Det innebär till exempel att om en person har utsatts för två misshandelsbrott, varav det ena var av en bekant och det andra var av en obekant, så förekommer personen en gång på raden för misshandel av bekant och en gång på raden för misshandel av obekant. Personen förekommer dock endast en gång på raden som summerar antalet målsägare rörande misshandel totalt. Om man i stället hade räknat samtliga gånger en person förekommit som målsägare för en viss brottstyp så hade statistiken i stället handlat om *antalet brott*, vilket inte är syftet med målsägarstatistiken.

Huvudprincip för en åldersberäkning av samma person vid olika åldrar

En person kan vara målsägare flera gånger under ett år. Det kan gälla brott som målsägaren blivit utsatt för under innevarande år eller brott som har skett flera år tidigare, men som inte anmälts förrän under referensåret. I statistiken anges åldern vid brottstidpunkten och inte vid registreringen av anmälan. Därför kan en och samma målsägare förekomma med olika åldrar i datamaterialet. När antalet unika målsägare redovisas förekommer dock varje målsägare bara i en åldersgrupp i statistiktablerna. I de fall när samma målsägare förekommer med mer än en ålder så väljs en av åldrarna slumpmässigt i redovisningen. Det leder i vissa fall till att en person redovisas i en åldersgrupp på totalraden, men i en annan åldersgrupp på raden för en specifik undergrupp.

Om statistiken

Statistiken över målsägare vid brottsanmälan visar hur många fysiska personer som har registrerats som målsägare för någon av de brottstyper som ingår i statistiken, och där brottet har blivit anmält till polisen eller registrerats hos någon annan myndighet inom rättsväsendet. Brottet ska ha registrerats under referensåret. För en mer detaljerad beskrivning av statistiken och de brott mot person som ingår, se rapporten *Ramverk för statistiken över målsägare vid brottsanmälan 2014–2022*.

Tolkning av resultaten

Som nämns ovan är det vid tolkningen av statistiken viktigt att hålla i minnet att den endast omfattar personer utsatta för händelser som anmäls som brott till rättsväsendet, och därmed endast beskriver en del av alla brottsutsatta i samhället. Viktigt är även att det kan förekomma en viss överrapportering i och med att alla brott som anmäls inte utgör brott i juridisk mening. Därutöver är det även viktigt att tänka på följande:

- På totalnivån redovisas de målsägare som ingår i statistiken endast en gång, även om de registrerats som målsägare för flera olika brottstyper under året. I och med att statistiken endast omfattar målsägare för en delmängd av samtliga brott som anmäls kan resultatet på totalnivå (raden "Samtliga utvalda brott som riktats mot person" i statistiktabellerna) endast användas för jämförelser av populationsstorleken mellan olika år. Det går exempelvis inte att dra några generella slutsatser om hur många män respektive kvinnor som blir målsägare under ett år, eftersom vissa brottstyper inte ingår i statistiken. Kvinnor och män kan därför endast jämföras inom samma brottstyp från år till år eller mellan olika brottstyper. Samma förutsättningar gäller även för redovisningen av åldersgrupper.
- Även för varje brottstyp som ingår i statistiken förekommer samma person endast en gång. Detta innebär att om personen utsatts för samma brott flera gånger så räknas personen ändå endast en gång per redovisningsår. Antalet målsägare skulle annars likställas med antalet brott, vilket inte är ändamålet med statistiken över målsägare.
- I statistiktabellerna över antal målsägare per 100 000 invånare jämförs

antalet målsägare i den specifika ålders- och köngruppen med motsvarande ålders- och köngrupp i befolkningen. På så vis blir det enklare att jämföra förekomsten av antalet målsägare i olika befolkningsgrupper med varandra.

- De anmälda brott som ligger till grund för målsägarstatistiken innehåller inte bara fullbordade brott, utan även försök till brott och stämpling till brott, med några få undantag.
- Statistiken redovisar kön och ålder på målsägare, samt för vissa brott relationen till gärningspersonen (bekant eller obekant). Däremot redovisar inte statistiken ålder och kön på gärningspersonerna. Det innebär exempelvis att statistiken över antal kvinnor respektive män som var målsägare för misshandel inte säger något om gärningspersonens kön eller ålder.

Jämförbarhet med annan statistik

Resultaten som presenteras här är inte direkt jämförbara vare sig med annan statistik som Brå tar fram, eller statistik som tas fram av andra myndigheter inom rättsväsendet rörande brottsutsatta. Det beror på att olika statistikprodukter utgår från olika definitioner och ansatser.

Brå tar till exempel fram löpande statistik om anmälda brott inom ramen för den officiella statistiken. I denna redovisas flertalet brottstyper som riktas mot person (framför allt inom brottsbalken) uppdelade på kön och ålder hos dem som utsatts för brottet. I princip baseras statistiken över anmälda brott på samma grunddata som målsägarstatistiken. Men statistiken över anmälda brott är ändå inte jämförbar med målsägarstatistiken. Det beror på att statistiken över anmälda brott redovisar antalet anmälda *brott*, medan målsägarstatistiken redovisar antalet *personer* som registrerats som utsatta för dessa brott. Överlag registreras fler brott än personer, eftersom en och samma person kan anmäla utsatthet för flera brott. Statistiktabellerna 4–6 ger en fingervisning om omfattningen. Men även indelningarna i brottstyper skiljer sig åt mellan produkterna, vilket gör att de inte är direkt jämförbara. Dessutom har populationen som ligger till grund för målsägarstatistiken tagits fram med en något annorlunda metod (se rapporten *Ramverk för statistiken över målsägare vid brottsanmälan 2014–2022*).

Inom ramen för den nationella trygghetsundersökningen (NTU) tar Brå fram årlig statistik om personer som uppger utsatthet för brott. En stor del av dem som uppger utsatthet för brott har inte anmält detta till rättsväsendet.⁷ Statistiken baseras på enkäter till ett slumpmässigt urval av folkbokförda personer i Sverige och omfattar helt andra definitioner,

---

⁷ Se till exempel NTU Kortanalys 3/2021.

referensperioder och indelningar än vad som används i statistiken över målsägare vid brottsanmälan. De båda statistikprodukterna är därför inte jämförbara men utgör ett komplement till varandra.

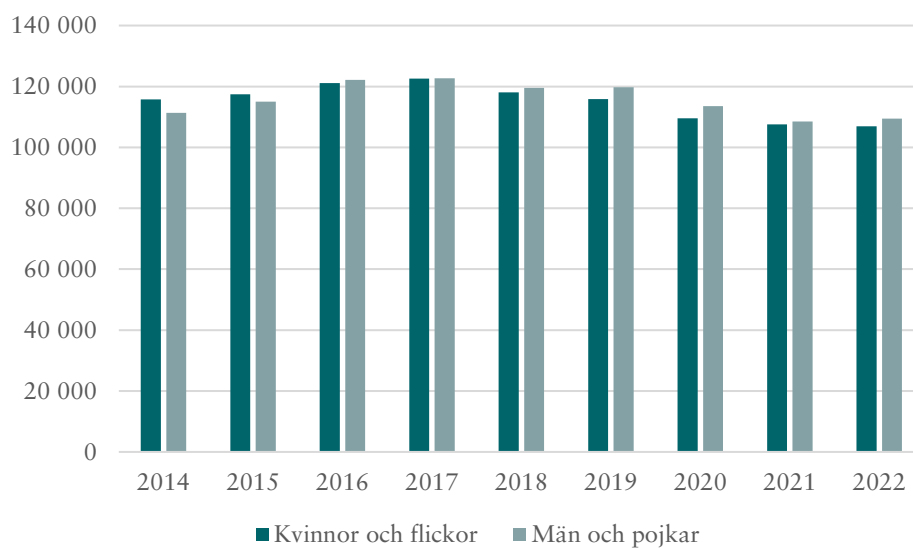
En övergripande bild av samtliga registrerade målsägare i statistikens målpopulation

Statistiken över målsägare omfattar samtliga fysiska personer som registrerats som målsägare vid brottsanmälan avseende en delmängd av brott riktade mot person (målpopulation). Som nämnts tidigare omfattar målsägarstatistiken de flesta brott mot person under kapitel 3–7 i brottsbalken, med några undantag, samt enstaka andra brott under brottsbalkens kapitel 8 och 16–17 samt i specialstraffrätten. Gemensamt för de utvalda brotten är att de omfattar gärningar som riktas mot en person och överlag är integritetskränkande till sin karaktär, men de utgör inte en uttömmande kategori i detta avseende. På grund av förändrad lagstiftning eller specificering av brottskoder har vissa brott som ingår i statistiken tillkommit (brottskoderna har utökats) under perioden 2014–2022. Målpopulationen för statistiken har därmed förändrats över tid.

Eftersom statistiken endast omfattar målsägare för en delmängd av samtliga brott som anmäls kan resultatet på en totalnivå endast användas för jämförelser av populationsstorleken mellan olika år. Det går exempelvis inte att dra några generella slutsatser om hur många män och pojkar respektive kvinnor och flickor som registrerades som målsägare under ett år, eftersom flera brottstyper inte ingår i statistiken. Samma förutsättningar gäller även för redovisningen av åldersgrupper.

Under 2022 registrerades totalt 216 569 målsägare för något av de brott riktade mot person som ingår i målpopulationen. Det motsvarar 2 065 målsägare per 100 000 invånare. Könsfördelningen var mycket jämn, se figur 3. Tre fjärdedelar (75 procent) av målsägarna hade registrerats för endast ett brott (bland de brott som ingår i statistiken), en femtedel (20 procent) hade registrerats för 2–3 brott och 5 procent hade registrerats för 4 eller fler brott.

Figur 3: Antalet registrerade målsägare för samtliga brott i målpopulationen, uppdelat på kön, åren 2014–2022.

Som framgår av figur 3 har det totala antalet målsägare som registrerats för något av de brott som ingår i statistiken varierat något mellan 2014–2022. Antalet målsägare ökade fram till 2017, då 122 623 kvinnor och flickor respektive 122 677 män och pojkar registrerades som målsägare. Utvecklingen kan delvis hänga samman med att nya brott tillkommit i redovisningen under perioden. Trots att brottstyperna har utökats något från år till år har antalet målsägare registrerade för brott i målpopulationen minskat sedan 2018 för både kvinnor och män.

Resultat 2022

I detta kapitel redovisas resultatet för de brottstyper som ingår i rapporten, med avstamp i följande frågor:

- Hur många personer kom i kontakt med rättsväsendet under 2022 genom att de blev registrerade som målsägare för något av de utvalda brott som ingår i statistiken? Hur ser det ut för några av de enskilda brottstyper som ingår i statistiken?
- Hur stor andel av målsägarna var kvinnor eller flickor, respektive män eller pojkar? Hur såg åldersfördelningen ut? Var det främst yngre eller äldre personer som registrerades för brotten?
- Hur har utvecklingen över tid sett ut för antalet målsägare för de brott som ingår i statistiken? Har könsfördelningen förändrats? Eller har några åldersgruppers registrerade utsatthet ökat?
- Hur många gånger har personerna varit registrerade som målsägare för brott av samma typ? Hur ser fördelningen ut med avseende på kön? Är det samma mönster från år till år, eller har det skett förändringar sedan 2014?

Allt underlag som har används för att besvara dessa frågor finns i statistiktabellerna. Dessa kan hittas på Brås webbplats www.bra.se/malsagare.

Pandemin kan ha en inverkan på statistiken

Pandemins konsekvenser i det svenska samhället blev påtagliga en bit in på det första halvåret 2020. De kom i mer än ett år därefter att prägla samhället med regler och rekommendationer om bland annat social distansering, vilket ledde till en minskad rörelse och aktivitet i samhället. De samhällsförändringar som följt av pandemin kan ha påverkat brottsligheten, liksom Polisens och andra myndigheters resurser och arbetssätt. Det kan ha inneburit konsekvenser för antalet anmälda brott. Pandemin kan således ha haft en inverkan på vissa av de brottstyper som ingår i målsägarstatistiken för 2020–2021. I denna rapport görs dock ingen djupgående analys av pandemins eventuella konsekvenser på statistiken. För en mer utförlig genomgång av pandemins effekter hänvisas i stället till rapporten *Pandemins inverkan på flödet i rättskedjan* (2021:4).

Antalet registrerade målsägare för några utvalda brottstyper

I det följande redovisas de registrerade målsägarna för några enskilda brottstyper: försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp, misshandel, grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning, olaga hot,

ofredande, våldtäkt, sexuellt ofredande, fickstöld och personrån.

Brottstyperna har valts ut till redovisningen utifrån att de antingen är störst till antalet inom sitt kapitel i brottsbalken, eller för att de är särskilt allvarliga till sin natur. De redovisas i den ordning som de tas upp i brottsbalken. De brottstyper som presenteras i denna resultatredovisning är endast ett urval. Fler brottstyper finns i de statistiktabeller som hör till målsägarstatistiken.

Målsägare för försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp

Antalet målsägare för försök, förberedelse eller stämpling och till mord eller dråp var 1 079 under 2022.

I de flesta fall registreras målsägare för just försök till mord eller dråp. För de andra två – stämpling och förberedelse – registreras också målsägare men i en mycket mindre omfattning.⁸

Vid anmälningsupptagandet – som denna statistik bygger på – kan polisen inte alltid omedelbart avgöra vem som skulle angripas och vad som var uppsåtet, vilket bör beaktas vid tolkningen av statistiken.

Det är också viktigt att betona att inte alla försöksbrott leder till några kroppsliga skador. De registrerade målsägarnas skador kan variera från allvarliga skador som kräver sjukhusvård till avsaknaden av fysiska skador. Vid skjutningar på en allmän plats kan fler än den förmodat angripne personen vara i närheten och därmed registreras som målsägare. Exempelvis registreras vanligtvis flera boende som målsägare vid skjutningar mot bostad, trots att ingen person har blivit träffad.

Av målsägarna för försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp var 21 procent kvinnor och flickor under 2022 och 79 procent var män och pojkar. Tabell 1 visar att 70 procent var vuxna män. Barn av båda könen stod för 11 procent av alla registrerade målsägare för brottet.

Tabell 1: Antalet personer som registrerades som målsägare för försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp, uppdelat på kön samt på barn respektive vuxna, år 2022.

	0–17 år	18 år eller äldre
Kvinnor och flickor	27 (3 %)	196 (19 %)
Män och pojkar	94 (9 %)	737 (70 %)

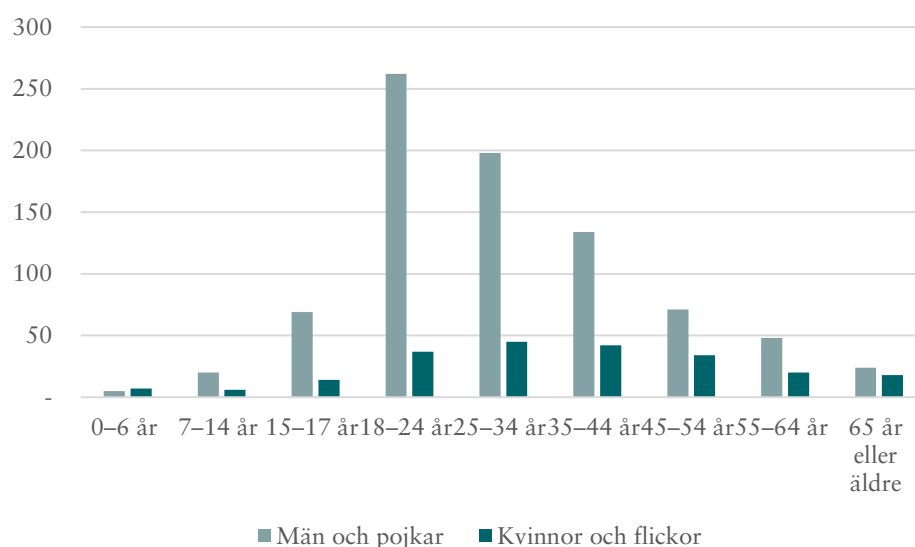
Procentandelarna inom parentes står för cellens andel av samtliga. I tabellen ingår inte personer vars kön eller ålder är okända.

Både tabell 1 och figur 4 visar en tydlig övervikt av vuxna män bland målsägarna. I figur 4 är det tydligt att det i åldersgruppen 18–24 fanns fler målsägare registrerade bland männen, än det totala antalet målsägare bland

⁸ Se Ramverk för statistiken över målsägare vid brottsanmälan 2014–2022.

kvinnor och flickor.

Figur 4: Antalet registrerade målsägare för försök, förberedelse, eller stämpling till mord eller dråp, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

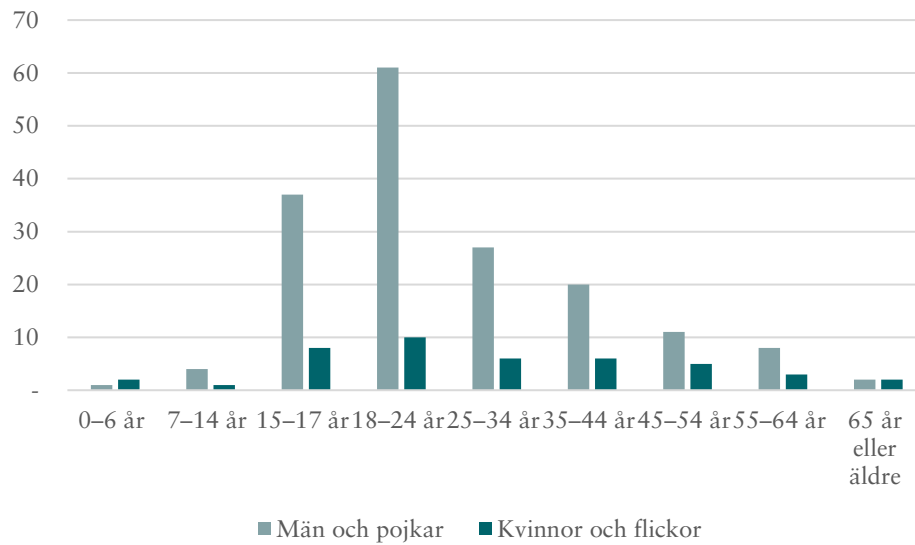

Figur 5 visar antalet målsägare per 100 000 invånare. Det ger en uppfattning om hur stor andel i olika åldersgrupper ur befolkningen som utgjordes av målsägare: Eftersom antalet målsägare som registrerats vid brottsanmälan här står i relation till antalet personer som finns i befolkningen i den ålders- och köngruppen så kan grupperna jämföras med varandra.

Största gruppen målsägare per 100 000 i befolkningen fanns det bland män 18-24 år, se figur 5. Näst störst var gruppen tonårpojkar 15-17 år och tredje största gruppen var män 25-34 år. Eftersom det fanns betydligt fler målsägare bland män eller pojkar än kvinnor och flickor var också antalet män eller pojkar per 100 000 invånare mycket större i nästan samtliga åldersgrupper. Bland kvinnor och flickor var antal målsägare per 100 000 invånare störst för 18-24-åringar. Även här var den näst största gruppen tonåringar mellan 15-17 år. Antalet målsägare per 100 000 invånare var lika stort för 25-34-åriga kvinnor som för kvinnor 35-44 år. Antalet barn under 15 år och personer 65 år eller äldre var mycket litet jämfört med de

andra åldersgrupperna för båda könen.

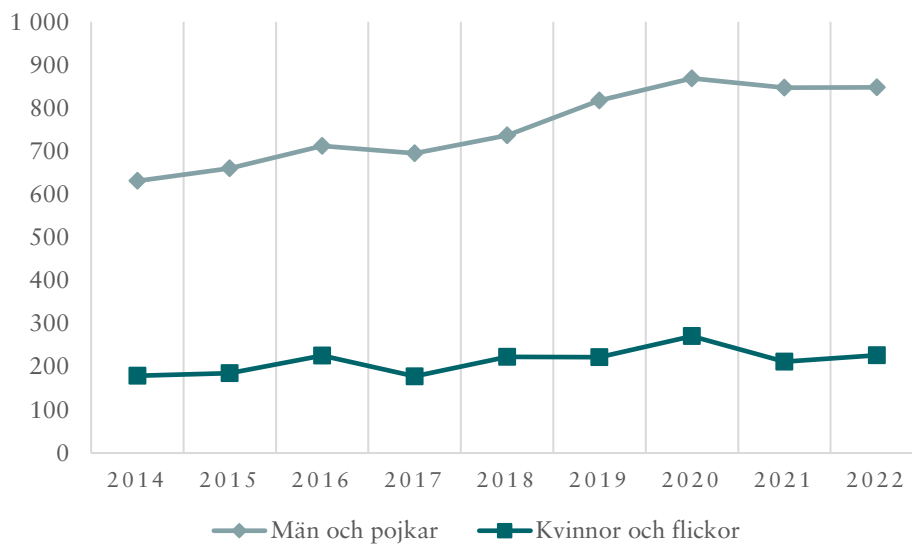
Figur 5: Antalet registrerade målsägare för försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp per 100 000 i befolkningen, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

Utvecklingen av antalet registrerade målsägare under 2014–2022

Antalet målsägare för försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp har ökat med 33 procent mellan 2014–2022. Men antalet var 2022 på en något lägre nivå än 2020.

Figur 6: Utvecklingen av antalet registrerade målsägare för försök, förberedelse, eller stämpling till mord och dråp uppdelat på kön, åren 2014–2022.

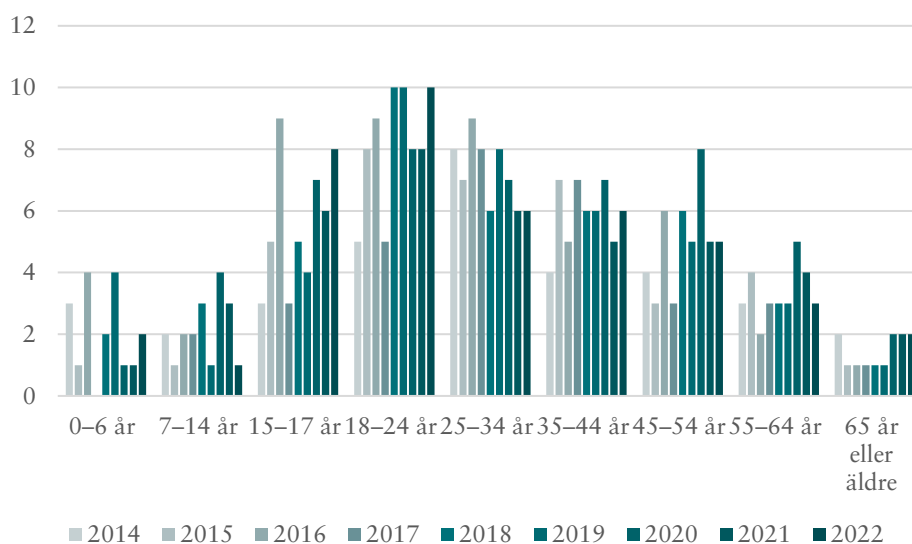
Ökningen av antalet målsägare var tydligare för män och pojkar (34 procent) än för kvinnor och flickor (27 procent). Antalet målsägare låg för män och pojkar under alla åren på en mycket högre nivå än för kvinnor och

flickor.

De nästa två figurerna (7 och 8) visar utvecklingen av antal målsägare per 100 000 invånare under 2014–2022 för män och pojkar respektive för kvinnor och flickor uppdelat på olika åldersgrupper. Observera att figurerna inte har samma skala, eftersom antalet män och pojkar är en mycket större grupp. Resultaten för 2022 är samma som de som figur 5 visar.

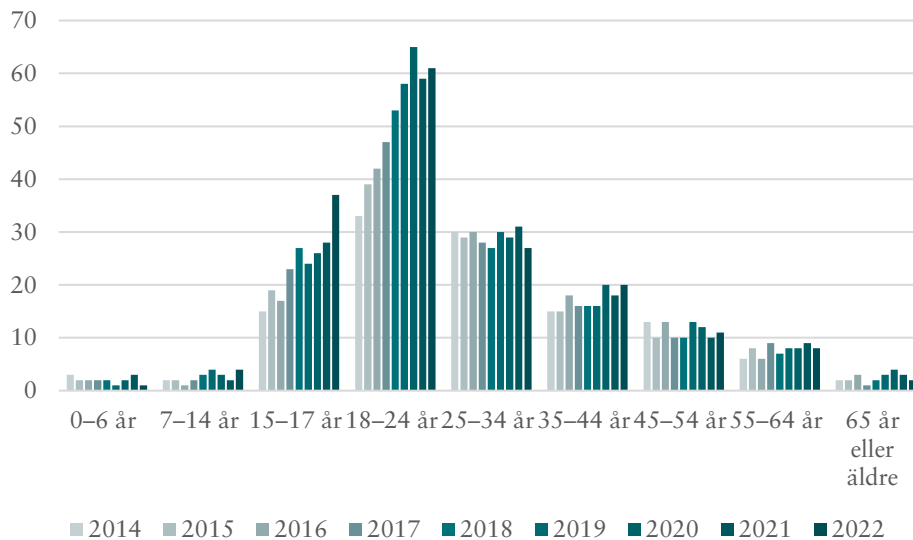
Eftersom antalet kvinnor och flickor som registrerats som målsägare är så mycket lägre än antalet män och pojkar, så är det svårt att utläsa någon trend i utvecklingen. Däremot visar figurerna att fördelningen för vuxna kvinnor är något jämnare mellan åldersgrupper för alla passerade år, jämfört med vuxna män.

Figur 7: Antalet kvinnor och flickor per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

Figur 8: Antalet män och pojkar per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

Figur 8 visar att det framför allt var bland män i åldersgruppen 18–24 och pojkar i åldersgruppen 15–17 som antalet målsägare för försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp har ökat över tid. Antalet pojkar mellan 15–17 år har under 2022 varit större per 100 000 invånare än antalet män mellan 25–34 år, vilka hållit sig på en stadig nivå under åren.

Figureorna visar att de låga antalen per 100 000 invånare vad gäller barn under 15 år eller personer som är 65 år eller äldre för 2022 inte var någon tillfällighet. För båda könen i dessa åldersgrupper har antalet inte varit större än fyra individer per 100 000 invånare under hela perioden 2014–2022.

Antalet registrerade målsägare för ett eller flera försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp

Under alla redovisade år var det över 90 procent av alla målsägare som registrerats för endast ett försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp. Det var alltså mindre än 10 procent som registrerades som målsägare för mer än ett brottstillfälle. Det såg likadant ut för män och pojkar som för kvinnor och flickor.

Målsägare för misshandel

Av samtliga brottstyper som ingår i målsägarstatistiken var misshandel den brottstyp där flest personer registrerats som målsägare. År 2022 registrerades 66 200 personer som målsägare vid anmälan om misshandel. Av dem var det något fler män eller pojkar (58 procent) än kvinnor eller flickor (42 procent), se tabell 2.

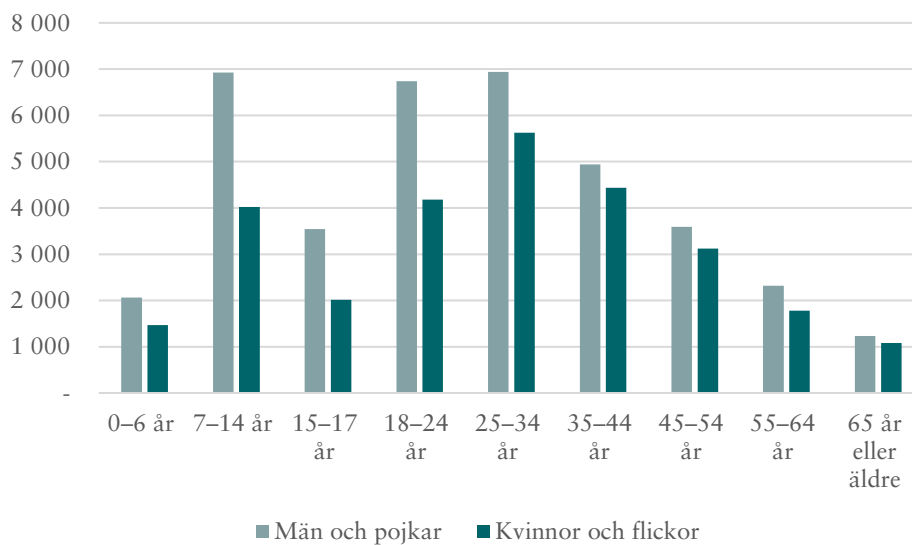
Tabell 2: Antalet personer som registrerades som målsägare för misshandel, uppdelat på kön samt på barn respektive vuxna, år 2022.

	0–17 år	18 år eller äldre
Kvinnor och flickor	7 501 (11 %)	20 224 (31 %)
Män och pojkar	12 530 (19 %)	25 763 (39 %)

Procentandelarna inom parentes står för cellens andel av samtliga. I tabellen ingår inte personer vars kön eller ålder är okända.

Av målsägarna vid misshandel var 30 procent barn (under 18 år) och 70 procent vuxna (18 år eller äldre). Det var många fler pojkar än flickor bland barnen.

Figur 9: Antalet registrerade målsägare för misshandel, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

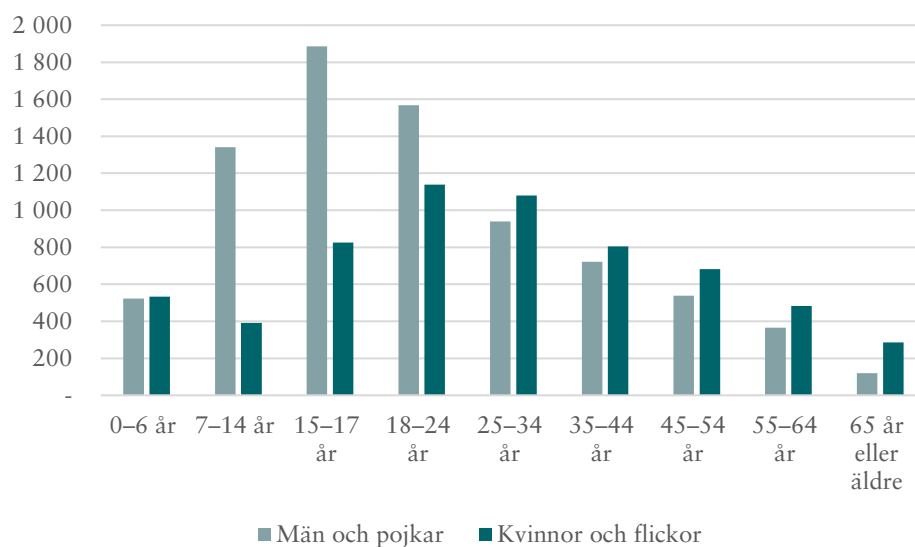

Figur 9 ovan visar i de yngre åldersgrupperna en klar övervikt av män och pojkar. Däremot ser det jämnare ut bland äldre personer, om än fortfarande med något fler män än kvinnor. Eftersom åldersintervallen inte är lika stora går det inte utifrån figur 9 att dra någon slutsats om i vilken åldersgrupp i befolkningen som flest målsägare registrerades.

Det framgår i stället i nästa figur, som visar antal registrerade målsägare per 100 000 invånare uppdelat på ålder och kön. I figur 10 blir det tydligt att det var vanligast bland pojkar i 15–17-årsåldern att registreras som målsägare för misshandel. Därefter avtog antalet målsägare per 100 000 invånare med stigande ålder för varje åldersgrupp. Det var därmed lägst antal målsägare per 100 000 invånare i den äldsta åldersgruppen, 65 år eller äldre. I åldersgrupperna mellan 7 och 24 år var det betydligt fler män och pojkar som registrerades som målsägare, mellan 7 och 17 år är det två till tre gånger så många pojkar som registrerades som målsägare per 100 000 invånare jämfört med flickor i motsvarande åldrar. Från 25 års ålder och

uppåt var i stället andelen kvinnor större än andelen män. Per 100 000 invånare var det fler barn i åldern 0–6 år än personer över 55 år som registrerades som målsägare för misshandel.

Figur 10: Antalet registrerade målsägare för misshandel per 100 000 invånare, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

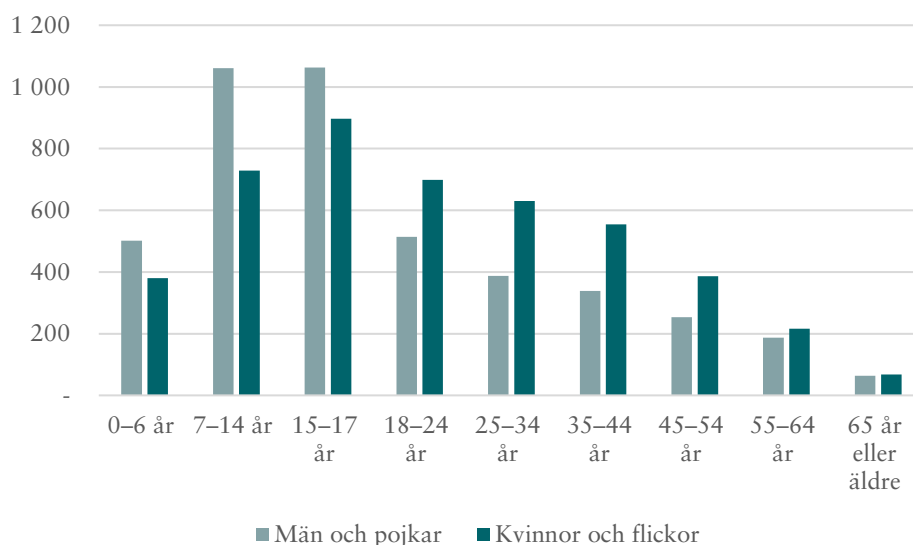
I målsägarstatistiken finns även uppgifter om misshandeln enligt brottsanmälan utförts av en för målsägaren bekant eller obekant gärningsperson.⁹

Nedan visas antalet personer per 100 000 invånare som registrerats som målsägare för misshandel av en bekant person. Som figur 11 visar var det under 2022 en relativt jämn könsfördelning, med en viss övervikt för kvinnor och flickor. Bland barn och tonåringar (0–17 år) var det fler pojkar än flickor som registrerades som målsägare för misshandel av bekanta. Pojkar i åldern 7–14 och 15–17 år registrerades relativt sett oftare som målsägare än andra köns- och åldersgrupper. Bland vuxna var könsfördelningen annorlunda. Där var det fler kvinnor än män som registrerades som målsägare för misshandel av en bekant gärningsperson.

Trots det utgjorde bland samtliga kvinnor och flickor tonårsflickor mellan 15–17 år den största gruppen målsägare för misshandel av bekant.

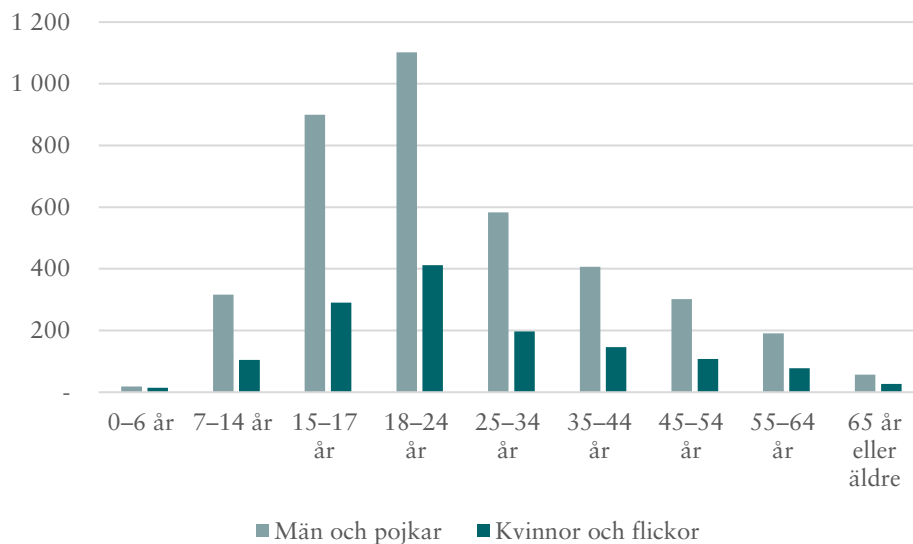
⁹ Eftersom det förekommer att samma personer fångats upp som målsägare både till en misshandel av en bekant gärningsperson och till en misshandel av en obekant gärningsperson, så går det inte att summera dessa två kategorier och få en korrekt antalsuppgift för misshandel totalt (se summeringsprincipen i avsnittet Metod och material).

Figur 11: Antalet personer per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för misshandel av en gärningsperson som de var bekanta med, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

För misshandel av en obekant gärningsperson såg fördelningen av de identifierade målsägarna per 100 000 invånare annorlunda ut, se figur 12.

Figur 12: Antalet personer per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för misshandel av en obekant gärningsperson, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

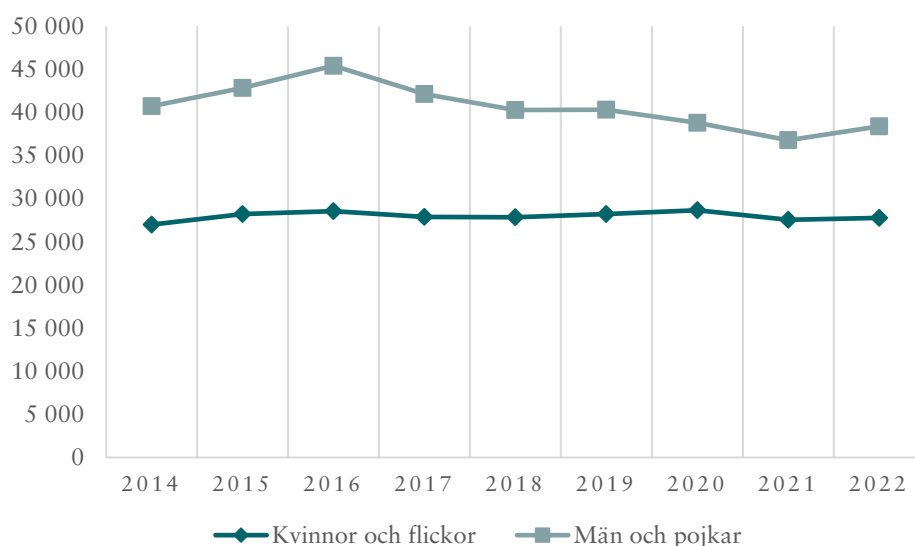
Könsfördelningen för målsägare vid misshandel av obekant gärningsperson var mycket mer ojämn, och i samtliga åldersgrupper var det flest pojkar respektive män. Barn under 15 år registrerades inte som målsägare i samma utsträckning som vid misshandel av bekanta – särskilt om de var flickor. Vid brottsanmälningar om misshandel av obekant registrerades framför allt

en stor andel pojkar och unga vuxna män mellan 15–24 år som målsägare. Könsskillnaden var som störst bland de åldersgrupperna som registrerades som mest.

Utvecklingen av antalet registrerade målsägare under 2014–2022

Totalt har antalet målsägare för misshandel minskat med 2 procent från 2014 till 2022. Nedgången beror främst på att antalet män och pojkar som var målsägare har gått ner med 6 procent. Antalet målsägare bland kvinnor och flickor har däremot gått upp med 3 procent. Antalet män och pojkar som var målsägare ökade tydligt fram till 2016, för att därefter minska successivt. Jämfört med 2021 har antalet män och pojkar ändå gått upp med 4 procentenheter. Utvecklingen för kvinnor och flickor har varit mer stabil över tid, se figur 13.

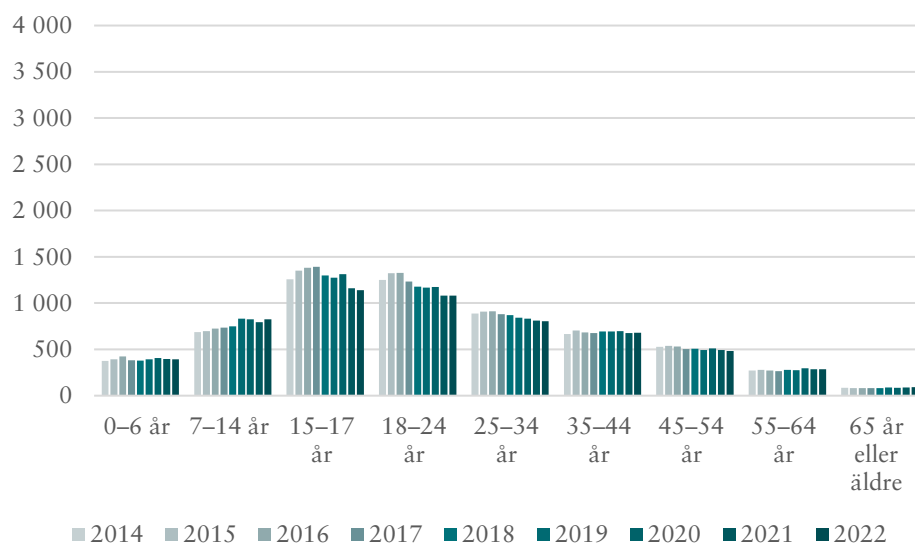
Figur 13: Utvecklingen av antalet registrerade målsägare för misshandel uppdelat på kön, åren 2014–2022.

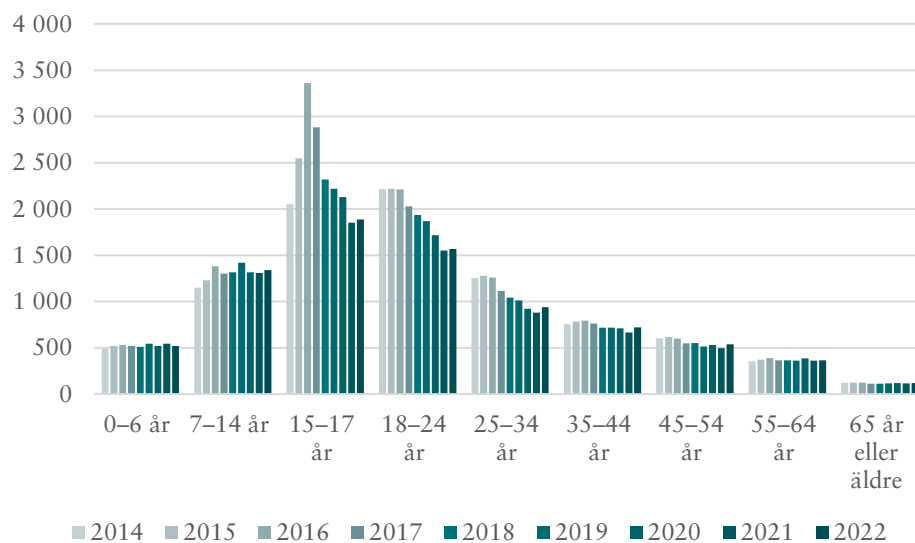
Sett till antalet personer per 100 000 invånare har antal målsägare för misshandel gått ner mellan 2014–2022. År 2014 registrerades 699 målsägare per 100 000 invånare, och år 2022 var det 631 målsägare. Utvecklingen förklaras av att antalet målsägare bland män och pojkar har minskat från 841 till 727 målsägare per 100 000 invånare. Antalet kvinnor och flickor som var målsägare har inte minskat lika mycket över åren; år 2014 var de 556 målsägare per 100 000 invånare, och år 2022 var de 533 målsägare.

Följande två figurer visar samma resultat som figur 10 ovan, men även resultat för tidigare år.

Figur 14: Antalet kvinnor och flickor per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för misshandel, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

Figur 15: Antalet män och pojkar per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för misshandel, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

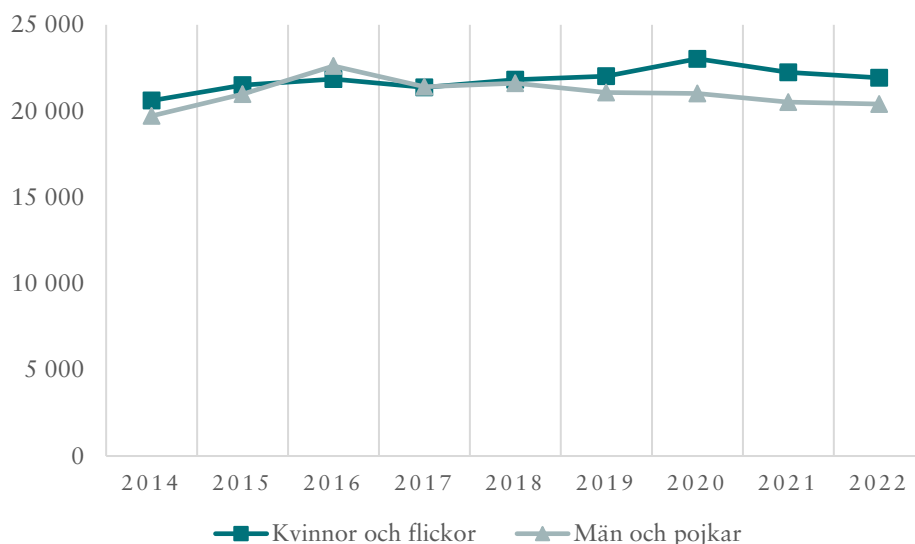

Som figurerna 14 och 15 visar, så var nivån i de flesta köns- och åldersgrupper antingen stabil eller nedåtgående när man tittar på antal målsägare per 100 000 invånare mellan åren 2014–2022. Endast barn 7–14 år av båda könen ökade något. Avvikande är också åren 2016 och 2017, där en topp kan ses för andelen tonårspojkar mellan 15 och 17 år. Bland män i åldersgrupperna 18–24 och 25–34 fanns det en starkare nedåtgående trend än bland övriga målsägare.

Nedan visas motsvarande figurer för antalet registrerade målsägare för

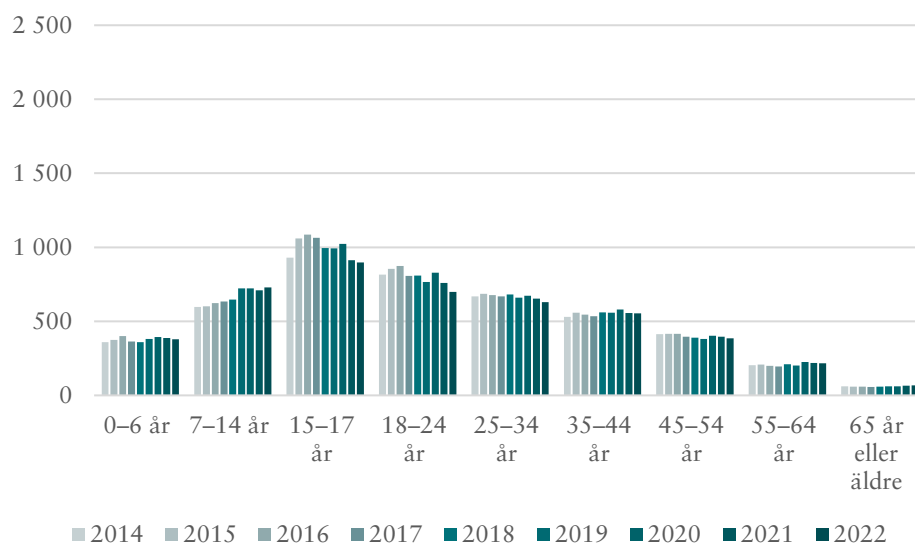
misshandel av en bekant respektive obekant gärningsperson. Av figur 16, över antal målsägare för misshandel av en bekant gärningsperson, framgår det att könsfördelningen har varit jämn över åren, men att antalet kvinnor och flickor som registrerades som målsägare var något större än antalet män och pojkar sedan 2020. Det har skett en mindre ökning av antalet målsägare för båda könen sett över hela perioden 2014–2022.

Figur 16: Utvecklingen av antalet registrerade målsägare för misshandel av en gärningsperson som de var bekanta med, uppdelat på kön, åren 2014–2022.

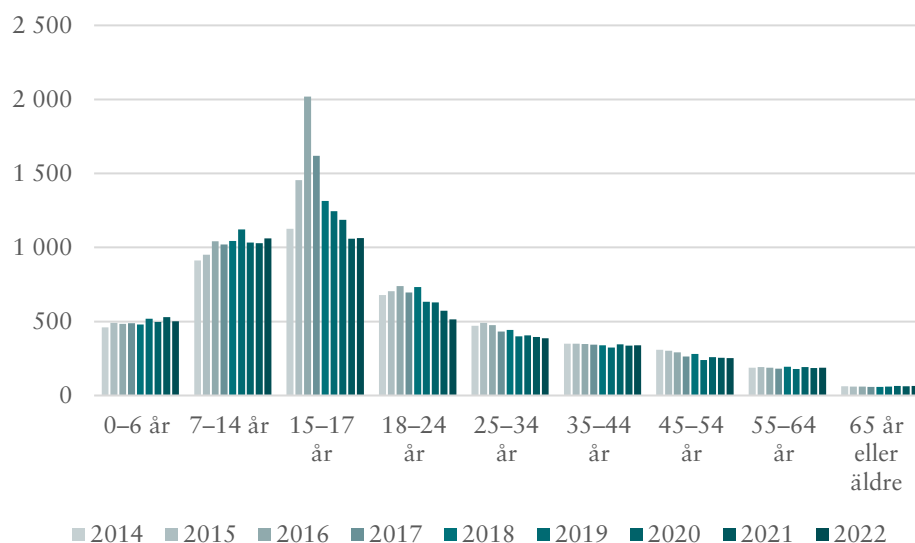

Antalet målsägare vid brottsanmälan om misshandel av en bekant gärningsperson har däremot minskat något under åren, om man jämför med antalet personer i befolkningen. Det beror främst på att färre män och pojkar över åren har registrerats som målsägare per 100 000 invånare. För dem har antalet minskat från 407 till 387 målsägare per 100 000 invånare. För kvinnor och flickor har antalet också minskat något. År 2014 var det 425 målsägare och år 2022 var det 421 målsägare per 100 000 invånare. För båda könen så syns det att antalet barn i åldern 7–14 år ökade med tiden (se figurerna 17 och 18).

Figur 17: Antalet kvinnor och flickor per 100 000 invånare som registrerats som målsägare för misshandel av en gärningsperson som de var bekanta med, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

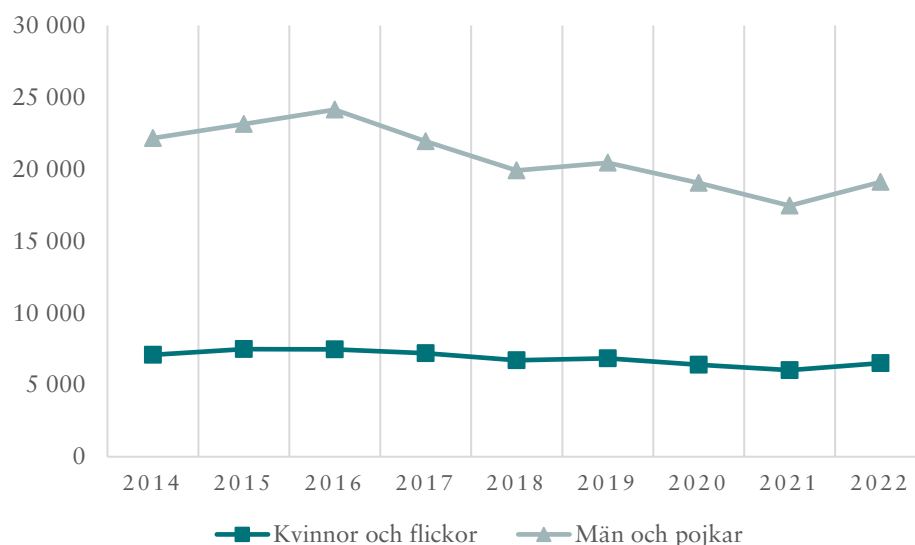
Figur 18: Antalet män och pojkar per 100 000 invånare som registrerats som målsägare för misshandel av en gärningsperson som de var bekanta med, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

Figur 19 nedan visar utvecklingen av antal registrerade målsägare för misshandel av en obekant gärningsperson. Utöver en ojämn könsfördelning visar figuren också en nedåtgående trend sedan 2014 för båda könen (en minskning med 14 procent för män och pojkar och 8 procent för kvinnor och flickor).

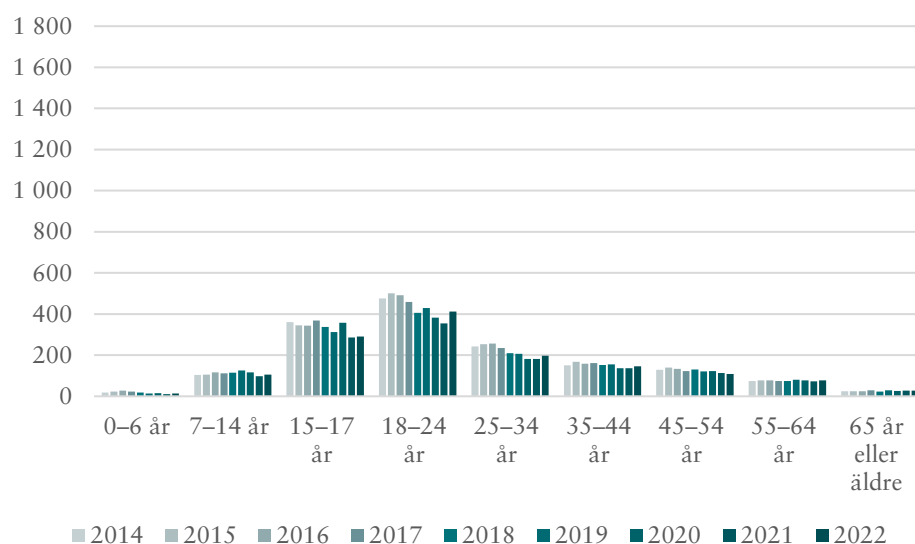

Figur 19: Utvecklingen över antal registrerade målsägare för misshandel av en obekant gärningsperson, uppdelat på kön, åren 2014–2022.

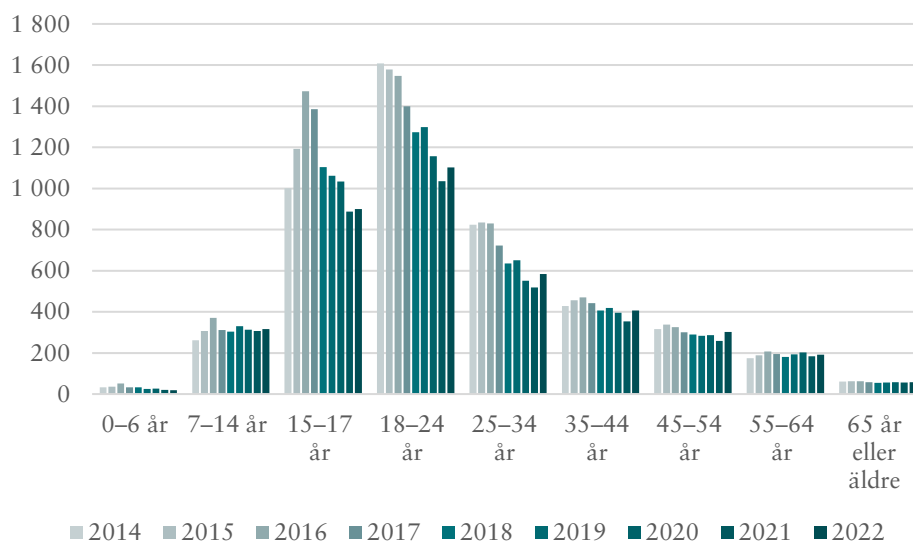

Även i relation till befolkningen har antalet registrerade målsägare minskat under perioden (se figurerna 20 och 21). Utvecklingen drivs framför allt av att antalet män och pojkar har minskat från 458 till 362 målsägare per 100 000 invånare. För kvinnor och flickor har antalet målsägare gått ner från 146 till 125 målsägare per 100 000 invånare. Här var det framför allt bland vuxna mellan 18 och 34 år som antalet minskade, medan barn under 15 år och andelen målsägare över 55 år höll sig på samma nivåer som det föregående året.

Figur 20: Antal kvinnor och flickor per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för misshandel av en obekant gärningsperson, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

Figur 21: Antalet män och pojkar per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för misshandel av en obekant gärningsperson, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

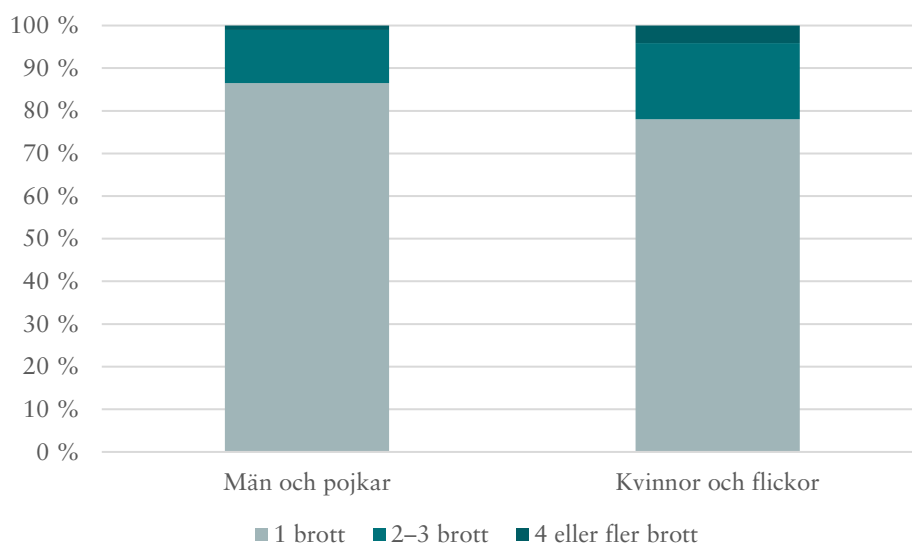

Antalet registrerade målsägare för ett eller flera misshandelsbrott

Hur många misshandelsbrott en målsägare i genomsnitt registrerats för under 2022 skiljer sig delvis åt mellan könen.

Det vanligaste för båda könen var att ha varit målsägare för ett enda misshandelsbrott. Kvinnor och flickor blev dock oftare än män och pojkar registrerade för två eller fler misshandelsbrott. Av målsägarna bland kvinnor och flickor hade 22 procent blivit registrerade för två brott eller fler, och av dessa hade 4 procent blivit registrerade för fyra brott eller fler (se figur 22).

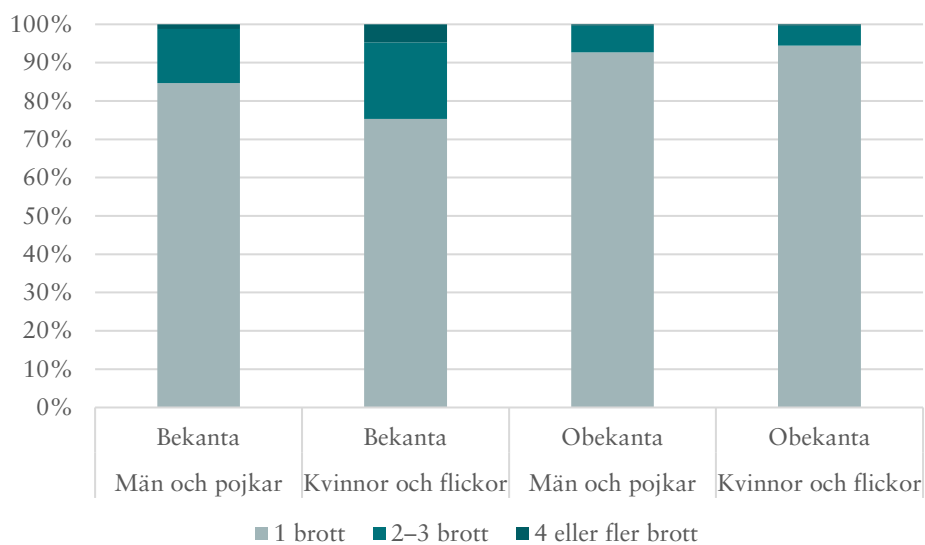
Figur 22: Andelen (%) registrerade målsägare för misshandel, uppdelade på antal brott och kön, år 2022.

Bland män och pojkar var det 13 procent som registrerades som målsägare för fler än ett misshandelsbrott, varav 1 procent registrerades för fyra eller fler brott. För kvinnor och flickor har andelen personer som registrerades som målsägare mer än en gång under året gått upp något mellan 2014 och 2022, med runt 3 procentenheter.

Delar man däremot upp resultaten på målsägare för misshandel av bekanta respektive obekanta så framkommer ett mer differentierat mönster (se figur 23).

Figur 23: Andelen (%) registrerade målsägare för misshandel av en bekant respektive en obekant gärningsperson, uppdelade på antal brott och kön, år 2022.

Vid misshandel av bekant var antalet målsägare ungefär lika stort bland kvinnor och flickor som bland män och pojkar (se figurerna 11 och 16). Men de som registrerats som målsägare för mer än ett brott var fler bland kvinnor och flickor än bland män och pojkar, se figur 23. En fjärdedel av de kvinnor och flickor som hade registrerats vid misshandel av bekant hade blivit det mer än en gång under året. Bland män och pojkar var motsvarande andel 15 procent. Jämfört med 2014 har andelen personer som registrerats som målsägare mer än en gång ökat. Det gäller för båda könen – för kvinnor och flickor med 4 procentenheter och för män och pojkar med 1 procentenhet.

Antalet målsägare för misshandel av en obekant hade en annan fördelning. Tre fjärdedelar av målsägarna var män eller pojkar, och en fjärdedel av målsägarna var kvinnor eller flickor (se figurerna 12 och 19). Det fanns ytterst få målsägare som registrerats för misshandel av en obekant fyra gånger eller fler, se figur 23. Även att ha blivit registrerad 2–3 gånger var förhållandevis ovanligt och gällde endast 7 procent av målsägarna (för kvinnor och flickor var andelen ytterligare 2 procentenheter mindre). Det betyder alltså att de allra flesta av målsägarna vid misshandel av en obekant blev registrerade för ett sådant brott endast en gång under året. Fördelningen såg likartad ut även tidigare år.

Målsägare för grov kvinnofridskränkning och grov fridskränkning

Grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning är två av de mer allvarliga brotten i kapitel 4 i brottsbalken. Brotten skiljer sig från de flesta andra brott på så vis att de består av en samling upprepade brott som har pågått under en kortare eller längre tidsperiod. Brotten kan utgöras av till exempel misshandel, hot, tvång, sexuellt ofredande eller skadegörelse. Eftersom brotten kan ha pågått under en längre tid är det bra att tänka på att det är den lägsta åldern som redovisas i statistiken.

Grov kvinnofridskränkning skiljer sig från grov fridskränkning genom att det ska ha begåtts av en man mot en kvinna som han lever eller har levt ihop med i en äktenskapsliknande relation. Det finns ett litet antal minderåriga flickor registrerade som målsägande för grov kvinnofridskränkning, framför allt i de äldre tonåren. Dessa redovisas i statistiken, men med undantag för barn 0–6 år eftersom bedömningen har gjorts att det i förkommande fall handlar om felregistreringar. Om brottet begås i andra nära relationer (till exempel inom familjen), rubriceras det som grov fridskränkning vilket kan ha både barn och vuxna av båda könen som målsägare.

År 2022 registrerades 1 229 flickor och kvinnor som målsägare för grov kvinnofridskränkning, och 940 personer för grov fridskränkning.

**Tabell 3: Antalet kvinnor och flickor som registrerats som målsägare för grov kvinnofrids-
kränkning 2022.**

	Flickor, 7–17 år	Kvinnor, 18 år eller äldre
Grov kvinnofridskränkning	46 (4 %)	1 180 (96 %)

Procentandelarna inom parentes står för cellens andel av samtliga. I tabellen ingår inte personer vars kön eller ålder är okända.

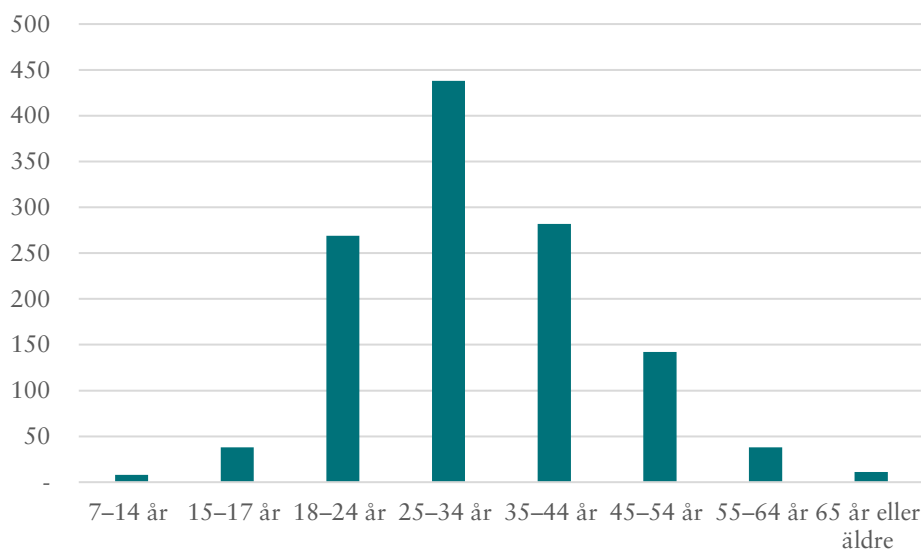
Tabell 4: Antalet registrerade målsägare för grov fridskränkning, uppdelat på kön samt barn respektive vuxna 2022.

	Barn, 0–17 år	Vuxna, 18 år eller äldre
Kvinnor och flickor	378 (40 %)	146 (16 %)
Män och pojkar	315 (34 %)	97 (10 %)

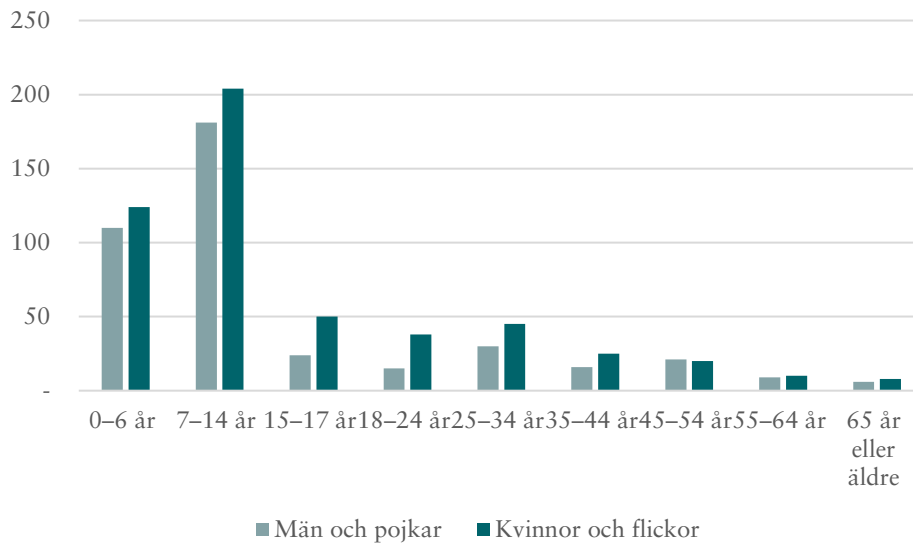
Procentandelarna inom parentes står för cellens andel av samtliga. I tabellen ingår inte personer vars kön eller ålder är okända.

Som tabell 3 visar var de absolut flesta målsägarna för grov kvinnofrids-
kränkning vuxna kvinnor. Det blir också tydligt i figur 24 att endast få
tonåringar registrerades. Bland de målsägare som registrerats för grov
fridskränkning var tre fjärdedelar barn (se tabell 4 och figur 25).

**Figur 24: Antalet registrerade målsägare för grov kvinnofridskränkning, uppdelat på ålder,
år 2022.**

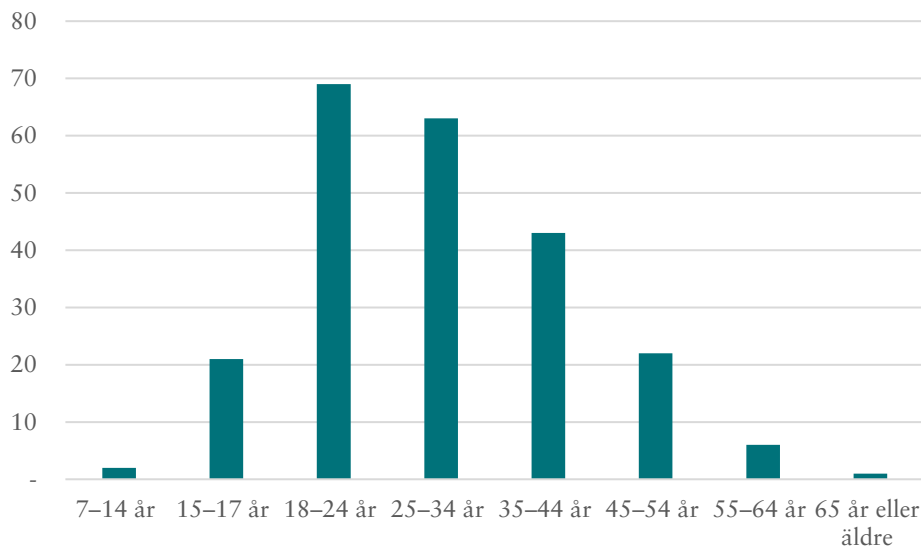

Figur 25: Antalet registrerade målsägare för grov fridskränkning, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

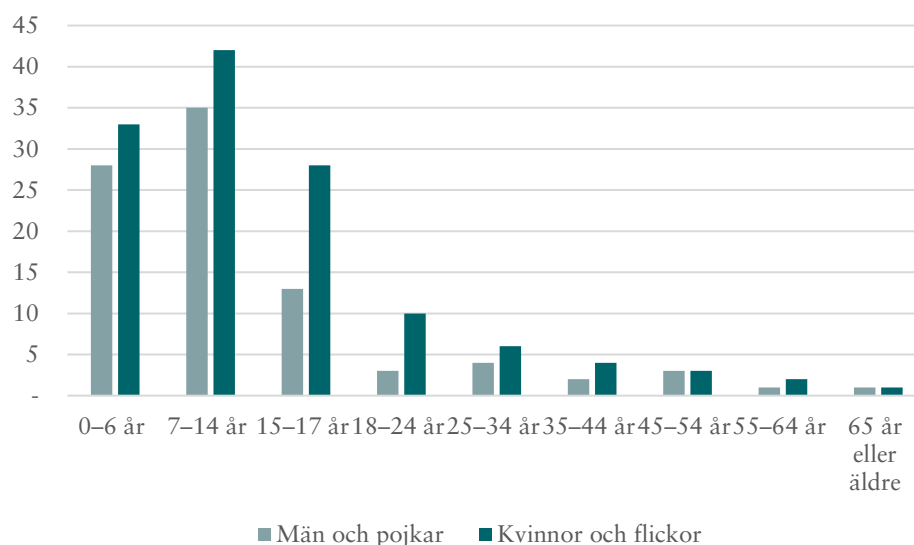

För att jämföra olika åldersgrupper med varandra är det, som vi tidigare konstaterat, lämpligare att titta på antal målsägare per 100 000 invånare i varje åldersgrupp. Figur 26 visar att andelen (i stället för antalet) registrerade målsägare för grov kvinnofridskränkning var störst i gruppen kvinnor 18-24 år, följt av kvinnor i åldern 25-34 år. Figuren visar också att det är vanligare med målsägare för grov kvinnofridskränkning bland flickor i åldern 15-17 år än bland kvinnor som är 55 år eller äldre. Det är mycket ovanligt med målsägare i åldrarna 7-14 år och 65 år eller äldre.

Figur 26: Antalet kvinnor och flickor per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för grov kvinnofridskränkning, uppdelat på ålder, år 2022.

Figur 27: Antalet registrerade målsägare per 100 000 invånare för grov fridskränkning, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

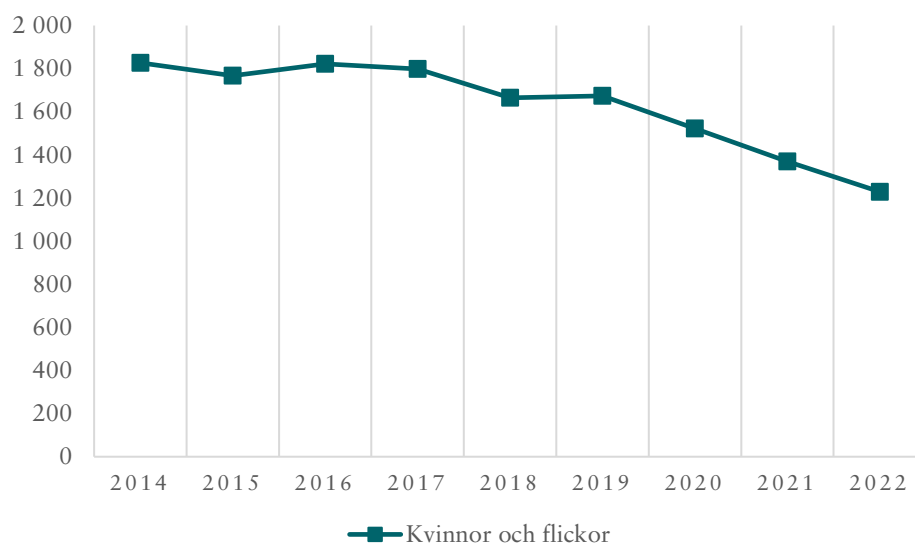

Figur 27, som visar antalet målsägare för grov fridskränkning per 100 000 invånare, bekräftar att det framför allt är barn som registrerats som målsägare. Både bland flickor och pojkar var det 7-14-åringarna som hade störst andel målsägare registrerade för grov fridskränkning. Trots att man skiljer på grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning var det bland vuxna vanligare att kvinnor var målsägare för grov fridskränkning än män.

Utvecklingen av antalet registrerade målsägare under 2014-2022

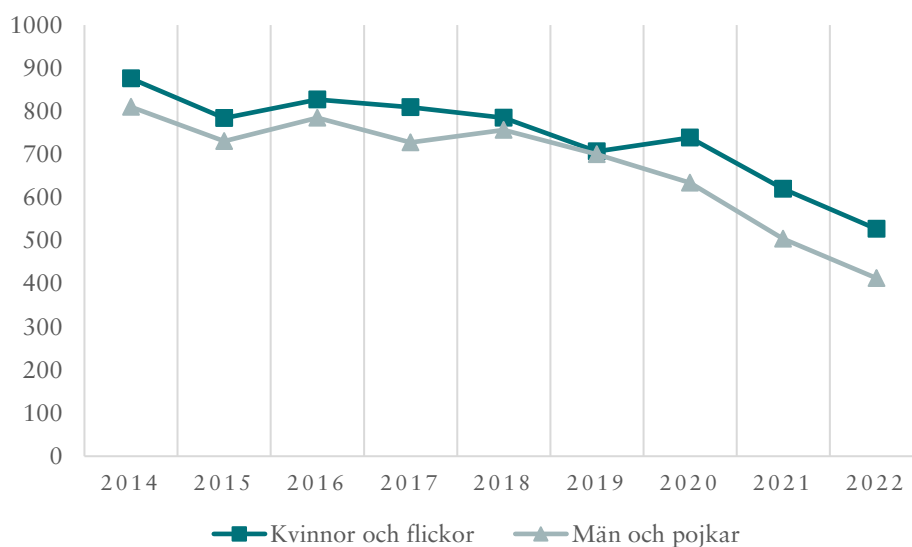
Sedan 2014 har antalet registrerade målsägare för grov kvinnofridskränkning gått ner med en tredjedel (se figur 28). Här ska nämnas att brottets konstruktion gör statistiken känslig för eventuella förändringar i de brottsutredande myndigheternas registreringsrutiner, och i vilken grad de vid anmälan registrerar grov kvinnofridskränkning eller de underliggande brotten.

Figur 28: Utvecklingen av antalet registrerade målsägare för grov kvinnofridskränkning, åren 2014–2022.

Antalet målsägare för grov fridskränkning har gått ner ännu mer än grov kvinnofridskränkning, med 44 procent (figur 29).

Figur 29: Utvecklingen av antalet registrerade målsägare för grov fridskränkning, åren 2014–2022.

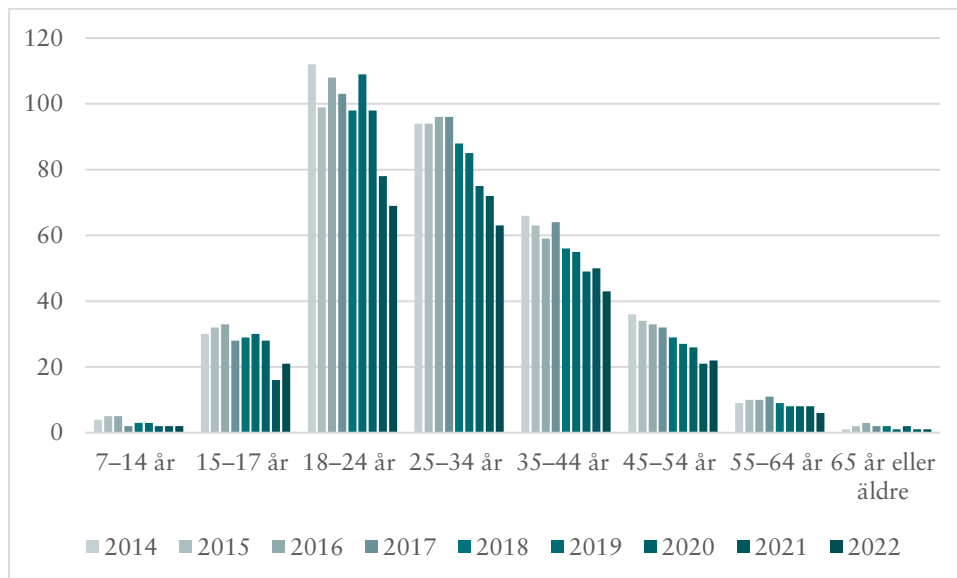
Figur 29 visar att utvecklingen av antalet män och pojkar som registrerats som målsägare för grov fridskränkning i stort liknade antalet kvinnor och flickor. Skillnaden mellan könen var dock större under 2020–2022 än under tidigare år.

Tittar man på hur nedgången ser ut för grov kvinnofridskränkning i olika

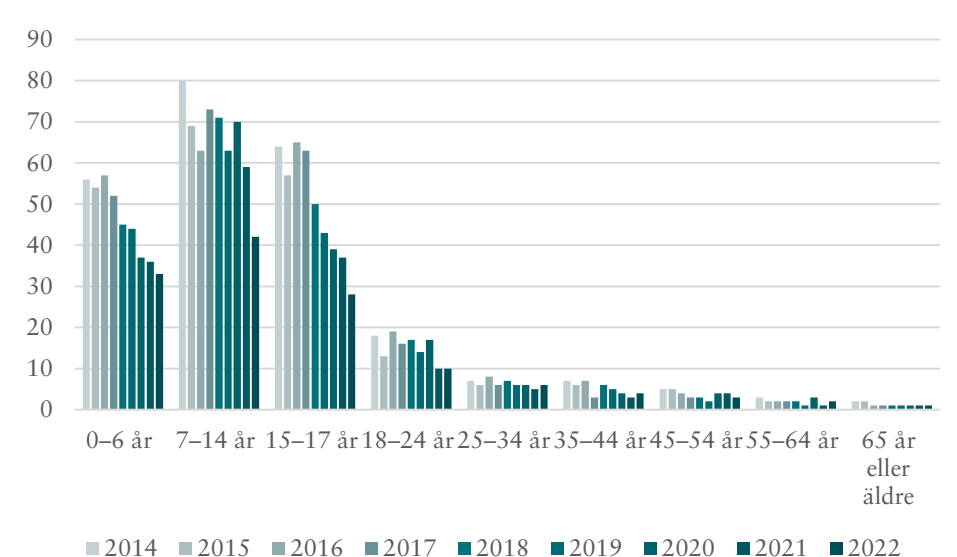
åldersgrupper så har nedgången skett i samtliga åldersgrupper.

Figur 30: Antalet kvinnor och flickor per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för grov kvinnofridskränkning, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

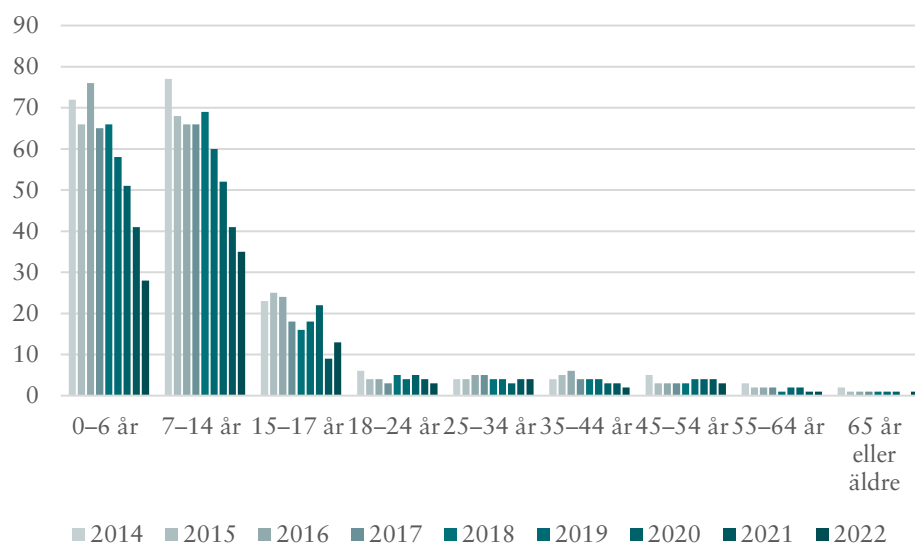

Totalt har antalet kvinnor och flickor som registrerats som målsägare för grov kvinnofridskränkning gått ner från 38 till 24 individer per 100 000 invånare. För grov fridskränkning gick antalet registrerade målsägare ner från 17 till 9 individer per 100 000 invånare under samma period.

Figur 31: Antalet kvinnor och flickor per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för grov fridskränkning, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

Figur 32 Antalet män och pojkar per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för grov fridskränkning, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

Även för grov fridskränkning gick antalet målsägare per 100 000 invånare ner över alla åldersgrupper för båda könen mellan 2014–2022.

Antalet registrerade målsägare för en eller flera grova kvinnofridskränkningar respektive grova fridskränkningar

Av de 1 229 kvinnor och flickor som registrerades som målsägare för grov kvinnofridskränkning, registrerades 97 procent endast en gång under året. De övriga målsägarna registrerades för grov kvinnofridskränkning vid två eller tre tillfällen men inte oftare. Här tål det att upprepas att grov kvinnofridskränkning och grov fridskränkning betyder att målsägaren vid upprepade tillfällen har utsatts för olika brott. Det innebär alltså att resultatet från det här avsnittet inte är helt jämförbart med resultat för andra brottstyper. Resultaten har varit i stort sett likadana även tidigare år.

Även vid grov fridskränkning var majoriteten av målsägarna registrerade för endast ett brott, även om andelen var något mindre än för grov kvinnofridskränkning och låg på runt 87–88 procent. Att någon blivit registrerad för mer än tre brott har varit mycket ovanligt under alla år.

Målsägare för olaga hot

Ett av de vanligaste brotten i brottsbalkens fjärde kapitel är olaga hot.

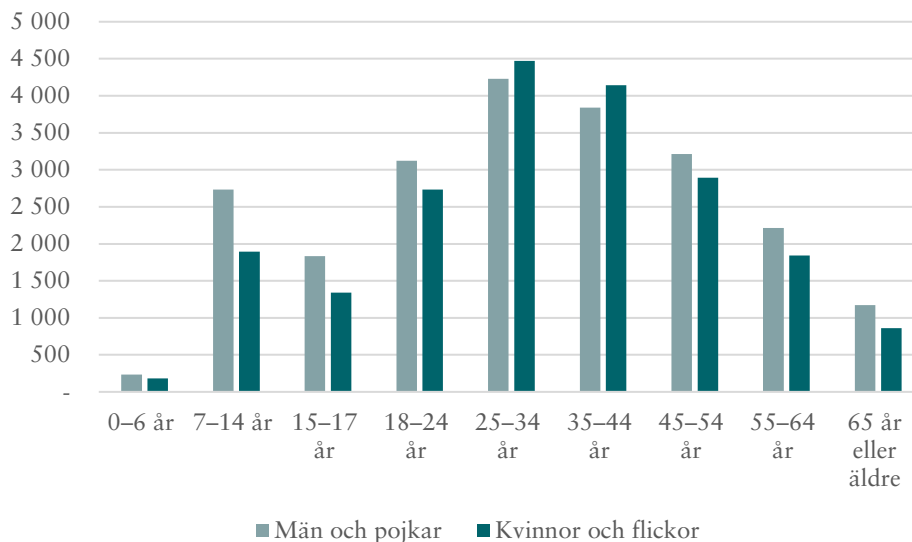
Tabell 5: Antalet registrerade målsägare för olaga hot, uppdelat på kön samt på barn respektive vuxna, år 2022.

	Barn, 0–17 år	Vuxna, 18 år eller äldre
Kvinnor och flickor	3 412 (8 %)	16 939 (39 %)
Män och pojkar	4 801 (11 %)	17 793 (41 %)

Procentandelarna inom parentes står för cellens andel av samtliga. I tabellen ingår inte personer vars kön eller ålder är okända.

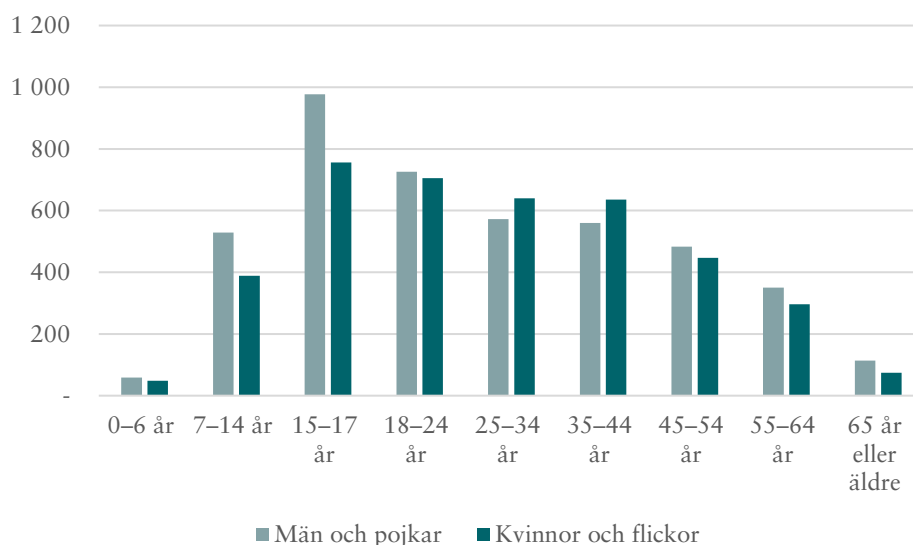
År 2022 registrerades 43 000 personer som målsägare för olaga hot, med en viss övervikt av män och pojkar (53 procent).

Figur 33: Antalet registrerade målsägare för olaga hot, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

Både tabell 5 och figur 33 ovan visar att antalet vuxna målsägare var mycket större än antalet målsägare som var barn. Men om man i stället tittar på antalet målsägare per 100 000 invånare (se figur 34 nedan), så blir det tydligt att det framför allt var en större andel tonåringar och unga vuxna som registrerades som målsägare för olaga hot.

Figur 34: Antalet registrerade målsägare för olaga hot per 100 000 invånare, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

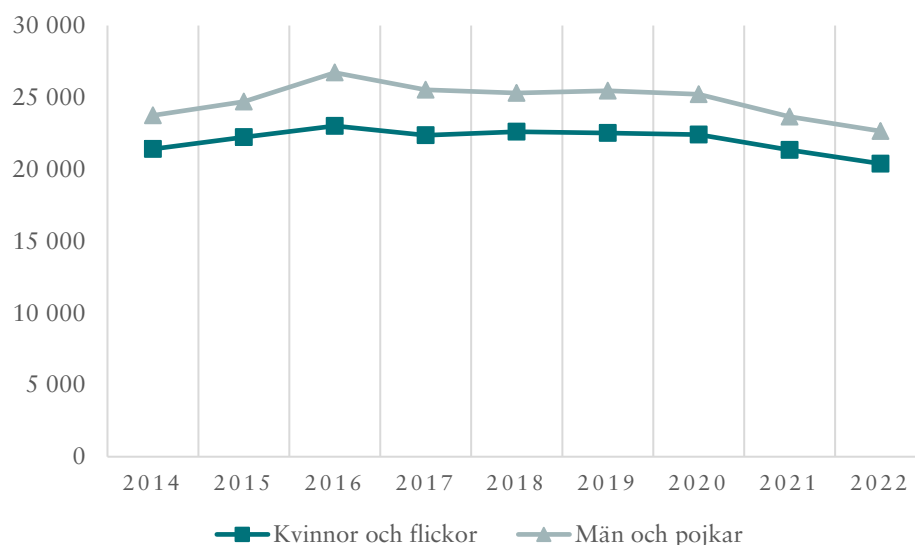

Det största antalet målsägare för olaga hot per 100 000 invånare registrerades bland tonåringar i åldern 15–17 år. Könsfördelningen i denna åldersgrupp var ojämn, med en övervikt av pojkar. Även i de andra åldersgrupperna var det oftast något fler män eller pojkar. Undantagen var åldersgrupperna inom spannet 25–44 år. Där fanns det något fler kvinnor bland målsägarna för olaga hot per 100 000 invånare. Små barn (0–6 år) registrerades ytterst sällan som målsägare.

Utvecklingen av antalet registrerade målsägare under 2014–2022

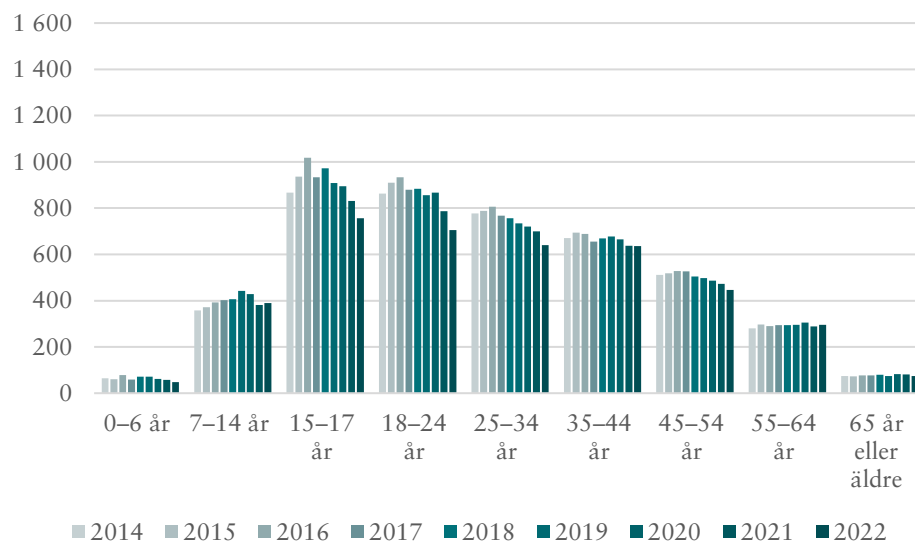
Antalet målsägare för olaga hot har varit relativt konstant över tid, så när som på en viss ökning 2016 (se figur 35 nedan).

Figur 35: Utvecklingen av antalet registrerade målsägare för olaga hot, uppdelat på kön, åren 2014–2022.

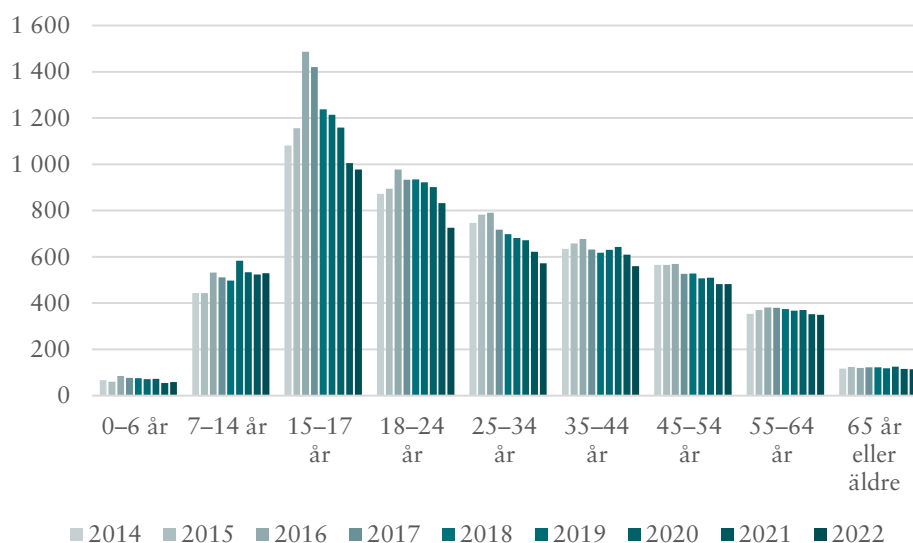

Både det totala antalet målsägare och antalet målsägare per 100 000 invånare har gått ner det senaste året. År 2014 var 466 personer per 100 000 invånare målsägare för olaga hot, men siffran hade sjunkit till 411 under 2022. Figurerna 36 och 37 nedan visar motsvarande uppgifter som figur 34 ovan, men inkluderar även tidigare år. Figurerna är uppdelade på kön.

Figur 36: Antalet kvinnor och flickor per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för olaga hot, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

Figur 37: Antalet män och pojkar per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för olaga hot, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

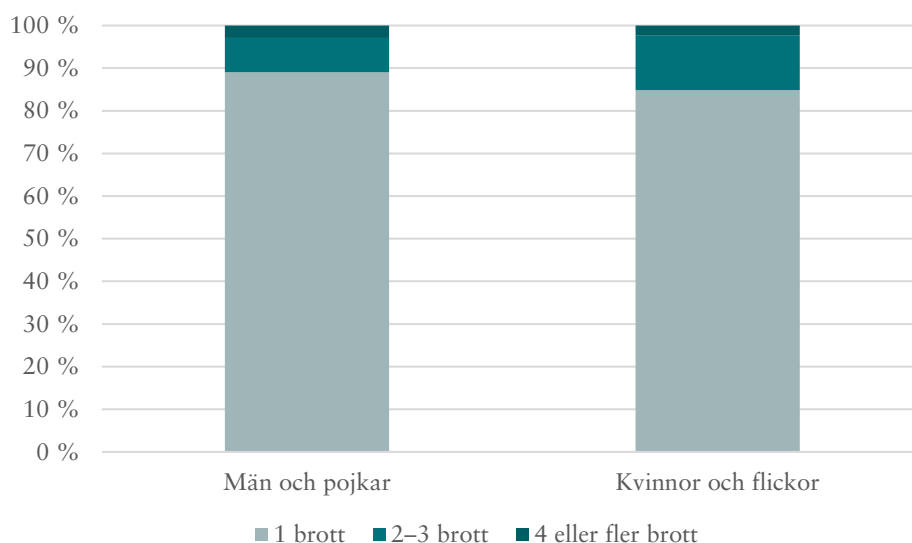
Generellt var tendensen nedåtgående i de flesta åldersgrupperna vad gäller andelen målsägare för olaga hot. Däremot ökade andelen barn i åldern 7–14 år. Bland personer 55 år eller äldre var andelen relativt stabil över åren. För tonårspojkar skedde en större uppgång i antalet individer åren 2016 och 2017, något som inte skedde bland flickorna.

Antalet registrerade målsägare för ett eller flera olaga hot

Av de personer som registrerades som målsägare för olaga hot under 2022 blev 85 procent registrerade endast en gång under året. Således blev 15 procent av målsägarna registrerade mer än en gång för olaga hot, varav 2 procent fyra gånger eller fler.

Av de individer som registrerades som målsägare för olaga hot var det något fler män och pojkar än kvinnor och flickor. Däremot var andelen större bland flickor och kvinnor än bland pojkar och män som registrerades som målsägare för *fler än ett* olaga hot (17 procent jämfört med 13 procent) se figur 38 nedan. För båda könen har andelarna varit relativt likartade under alla åren.

Figur 38: Andelen (%) registrerade målsägare för olaga hot, uppdelade på antal brott och kön, år 2022.

Målsägare för ofredande

Ofredande ingår i kapitel 4 i brottsbalken och har ungefär lika många målsägare som olaga hot. Under 2022 registrerades 26 800 kvinnor och flickor samt 17 300 män och pojkar som målsägare för ofredande.

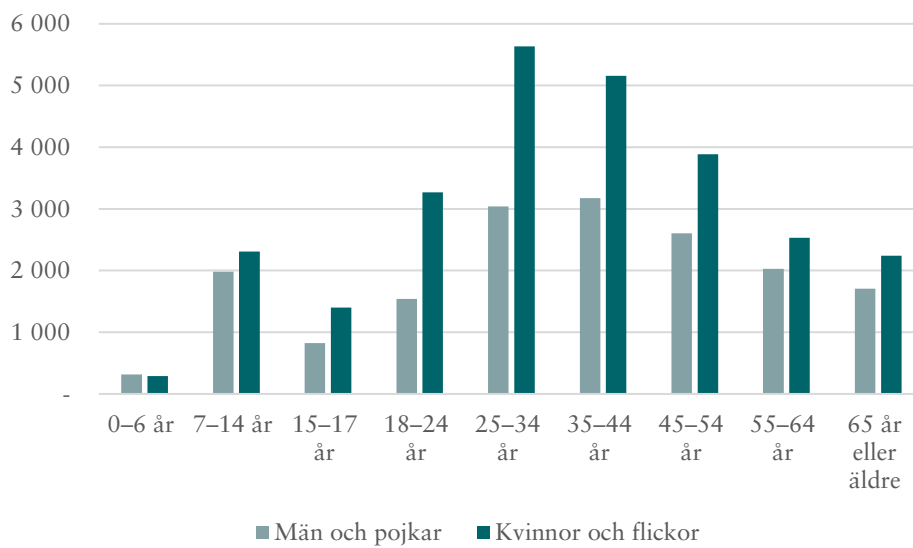
Tabell 6: Antalet registrerade målsägare för ofredande, uppdelat på kön samt på barn respektive vuxna, år 2022.

	Barn, 0–17 år	Vuxna, 18 år eller äldre
Kvinnor och flickor	3 997 (9 %)	22 716 (52 %)
Män och pojkar	3 119 (7 %)	14 098 (32 %)

Procentandelarna inom parentes står för cellens andel av samtliga. I tabellen ingår inte personer vars kön eller ålder är okända.

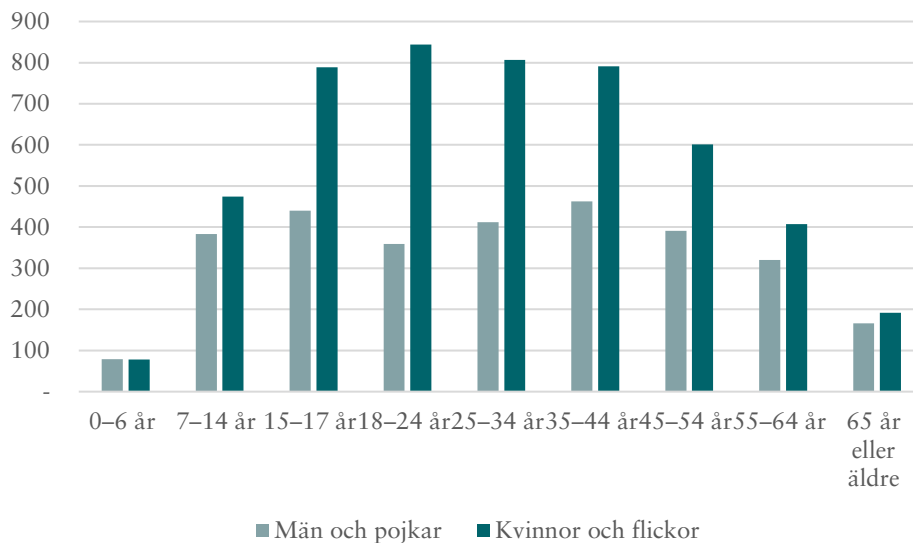
Som framgår av tabell 6 var hälften av alla målsägare vuxna kvinnor. I alla åldrar över 6 år kan man se en tydlig könsskillnad. I åldersgruppen 18–24 var det dubbelt så många registrerade kvinnor som män, se figur 39.

Figur 39: Antalet registrerade målsägare för ofredande, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

Könsskillnaden syns även tydligt i figur 40, som visar antalet målsägare för ofredande per 100 000 invånare i befolkningen.

Figur 40: Antalet registrerade målsägare för ofredande per 100 000 invånare, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

Figur 40 visar också att den största andelen registrerade kvinnor och flickor per 100 000 invånare fanns bland 18-24-åringar, samt att antalet per 100 000 invånare låg på nästan samma nivå för alla kvinnor och flickor i åldersgrupperna mellan 15 och 44 år. Bland män och pojkar registrerades den största andelen målsägare för ofredande i åldern 35-44 år. Näst största andelen målsägare registrerades bland tonåringar mellan 15-17 år. Bland båda könen så registrerades en mycket liten andel av barn i åldern 0-6 år

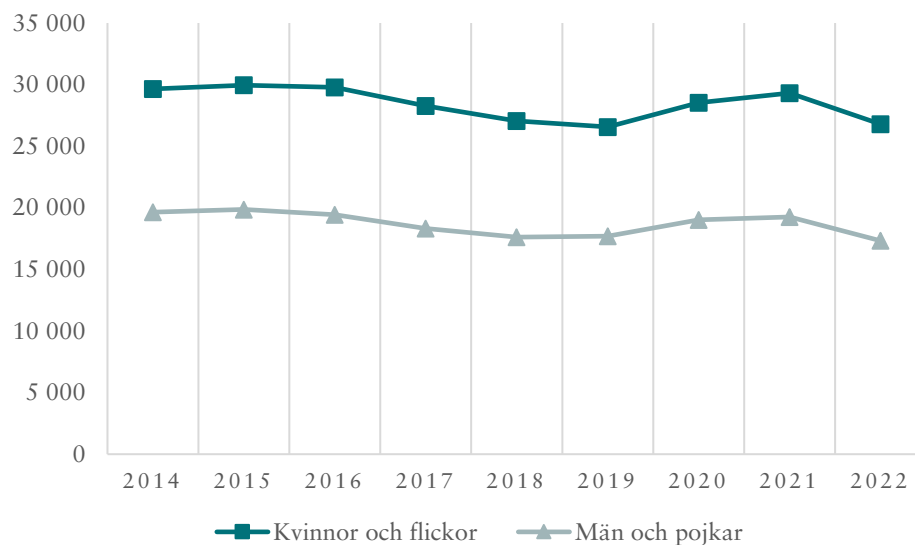

som målsägare för ofredande. Det var inte heller någon stor andel bland personer som var 65 år eller äldre.

Utvecklingen av antalet registrerade målsägare under 2014–2022

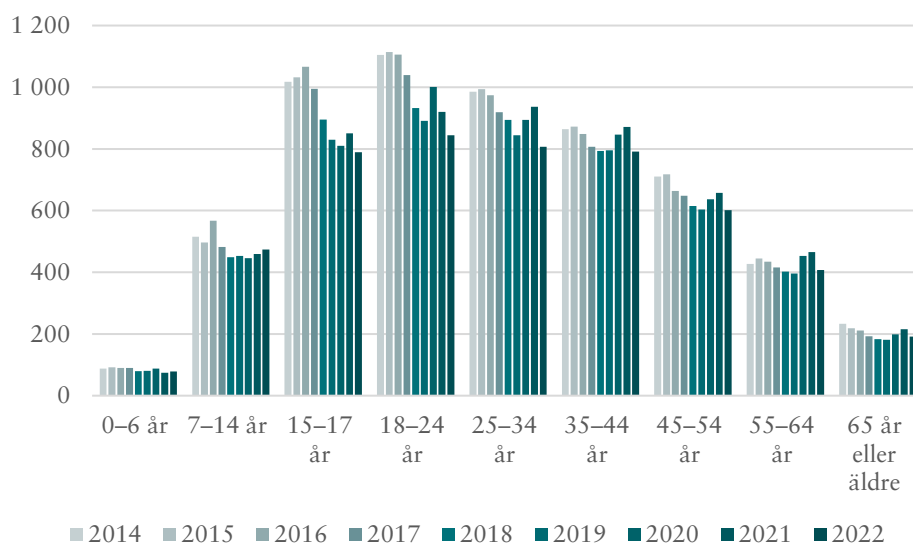
Utvecklingen av antal målsägare för ofredande har varit något ostadig under åren, med både uppgångar och nedgångar (se figur 41). Jämfört med 2014 så var antalet registrerade målsägare 11 procent lägre under 2022.

Figur 41: Utvecklingen över antalet registrerade målsägare för ofredande, uppdelat på kön, åren 2014–2022.

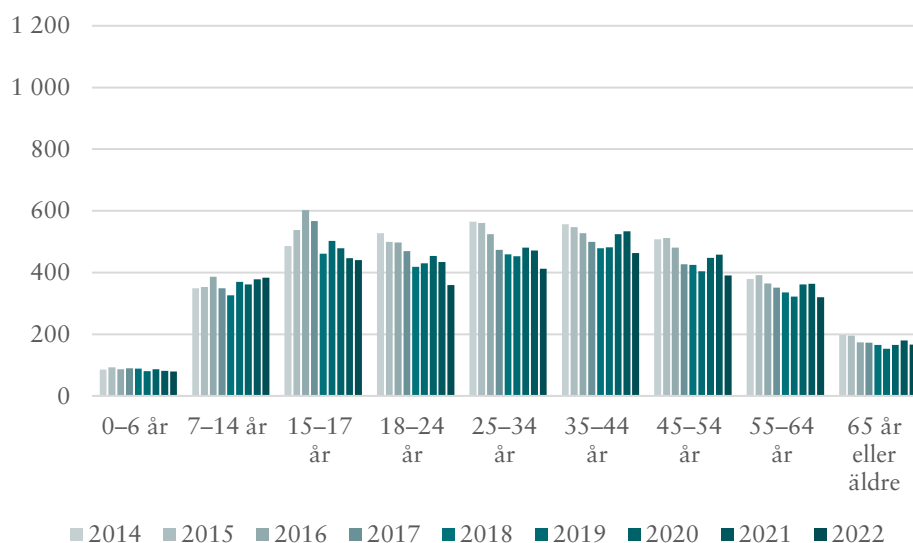

Utvecklingen för män och pojkar följer den för kvinnor och flickor fast på en lägre nivå. Det gäller både vid nedgångarna 2022, och tidigare under 2018–2019 samt vid uppgången under 2020 och 2021. De två nästkommande figurerna (42 och 43) visar antalet målsägare för kvinnor och flickor respektive för män och pojkar per 100 000 invånare under åren 2014–2022. Totalt har antalet målsägare för ofredande per 100 000 invånare gått ner från 509 till 421 individer sedan 2014. För kvinnor och flickor sjönk antalet från 611 till 515 målsägare, och för män och pojkar sjönk det från 406 till 328 målsägare per 100 000 invånare.

Figur 42: Antalet kvinnor och flickor per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för ofredande, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

Figur 43: Antalet män och pojkar per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för ofredande, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

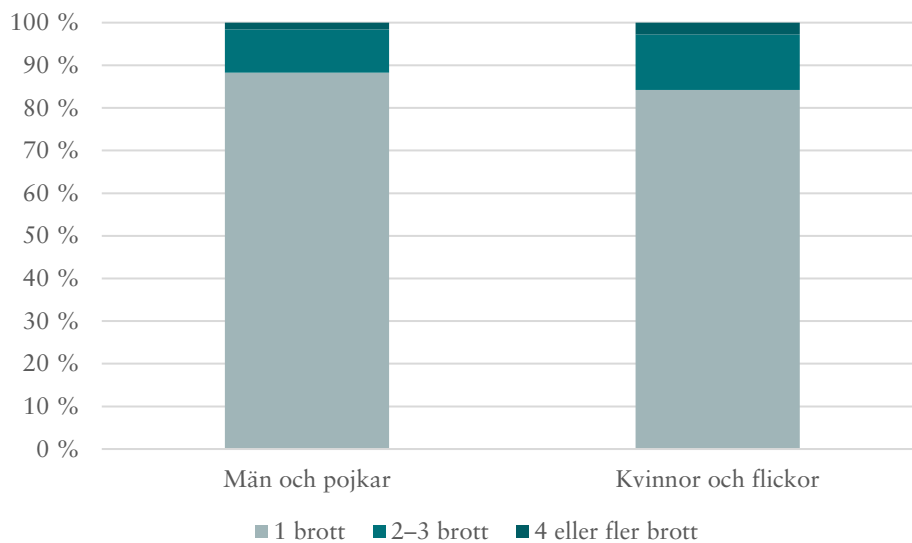
Det har förekommit vissa förskjutningar mellan åldersgrupperna, men det är svårt att utläsa någon tydlig trend. Bland kvinnor och flickor minskade andelen målsägare i samtliga åldersgrupperna. Men minskningen var tydligast bland flickor i åldern 15–17 år, och kvinnor i åldern 18–24 år. Bland män över 18 år minskade andelen målsägare främst bland de vuxna, medan det bland pojkar under 18 år inte fanns samma minskning. Andelen målsägare bland 7–14-åriga pojkar hade tvärtom gått upp.

Antalet registrerade målsägare för ett eller flera ofredanden

De flesta målsägare för ofredanden registrerades för endast ett ofredande, vilket gällde för 84 procent av kvinnorna och flickorna, och för 88 procent av männen och pojkarna.

En mindre andel av målsägarna registrerades för fler än ett ofredande. Det var 13 procent av kvinnorna och flickorna och 10 procent av männen och pojkarna som registrerats för två eller tre ofredanden. Endast 3 procent av kvinnorna och flickorna, respektive 2 procent av männen och pojkarna registrerades för fyra ofredanden eller fler.

Figur 44: Andelen (%) registrerade målsägare för ofredande, uppdelade på antal brott och kön, år 2022.

Andelen personer som registrerades för fler än ett brott har varit ungefär detsamma för alla år under perioden 2014–2022.

Målsägare för våldtäkt

Kapitel 6 i brottsbalken omfattar sexualbrott. Våldtäkt, det generellt sett allvarligaste brottet i kapitel 6, ingår i målsägarstatistiken. I statistiken ingår även våldtäkt mot barn enligt 6 kap 4 § brottsbalken, som omfattar ett större spektrum av situationer och syftar till att skydda barn under 15 år, men även minderåriga mellan 15 och 17 år i vissa situationer.

År 2022 registrerades 6 694 målsägare vid brottsanmälan för våldtäkt. De allra flesta (93 procent) var flickor eller kvinnor, och 7 procent var pojkar eller män. Tabell 7 visar att det fanns könsskillnader även i uppdelningen mellan barn och vuxna bland målsägarna för våldtäkt.

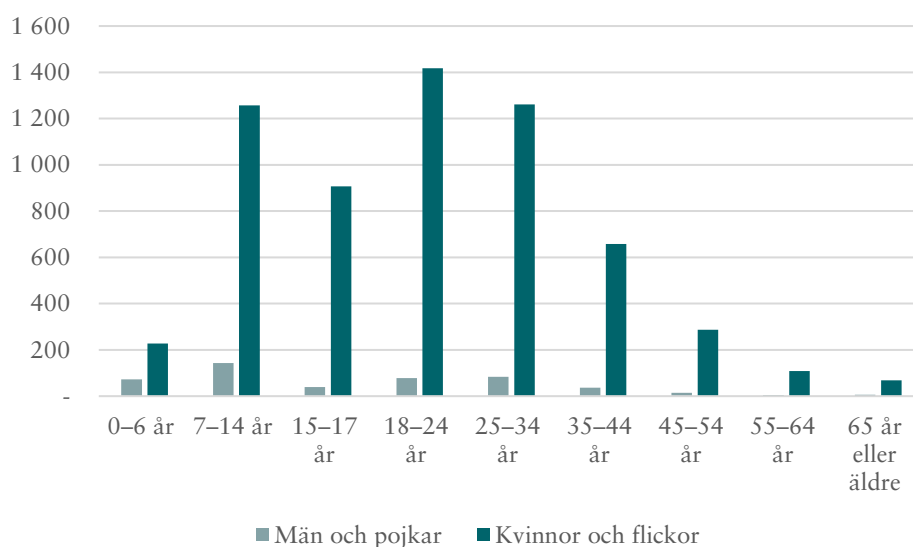
Tabell 7: Antalet registrerade målsägare för våldtäkt uppdelat på kön samt på barn respektive vuxna, år 2022. Avrundade tal för vuxna.

	Barn, 0–17 år	Vuxna, 18 år eller äldre
Kvinnor och flickor	2 391 (36 %)	3 801 (57 %)
Män och pojkar	255 (4 %)	223 (3 %)

Procentandelarna inom parentes står för cellens andel av samtliga. I tabellen ingår inte personer vars kön eller ålder är okända.

Bland kvinnor och flickor övervägde antalet vuxna målsägare. Däremot var det fler pojkar under 18 år än vuxna män som registrerades som målsägare för våldtäkt. Figur 45 illustrerar tydligt att det främst var kvinnor och flickor som registrerades som målsägare för våldtäkt.

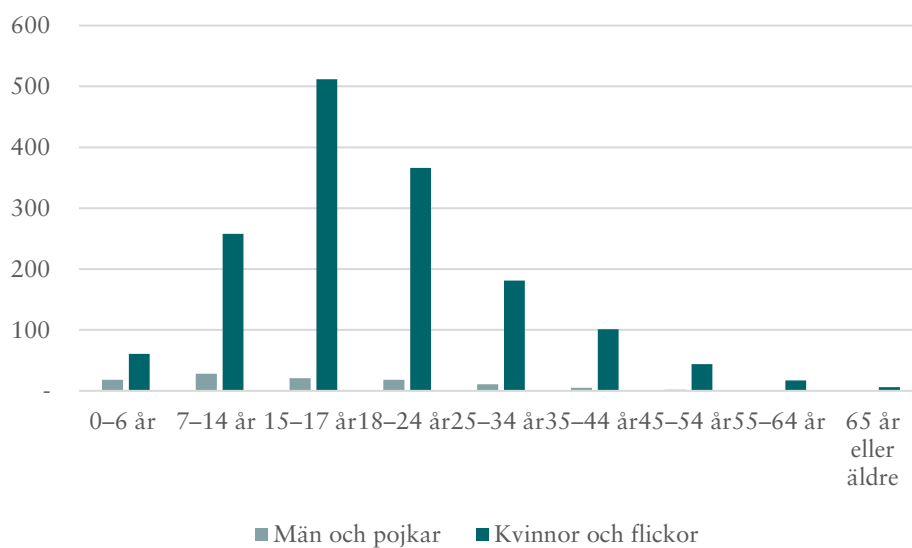
Figur 45: Antalet registrerade målsägare för våldtäkt, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

Åldersfördelningen bland målsägare för våldtäkt framgår ännu tydligare i figur 46 som visar antalet målsägare per 100 000 invånare. Bland kvinnor och flickor fanns flest registrerade i åldersgruppen 15–17 år, och därefter sjönk antalet målsägare per 100 000 invånare med stigande ålder. Bland 25–34-åringar var antalet målsägare per 100 000 invånare mindre än bland 7–14-åringar. Andelen flickor mellan 0–6 år som registrerades som målsägare för våldtäkt var större än andelen kvinnor över 45 år.

För män och pojkar fanns det ett annat mönster. Antalet registrerade målsägare var som högst bland barn (högst bland pojkar 7–14 år) och minskade med åldern. Andelen pojkar mellan 0–6 år var lika stor som andelen män 18–24 år som registrerades som målsägare.

Figur 46: Antalet registrerade målsägare per 100 000 invånare för våldtäkt, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

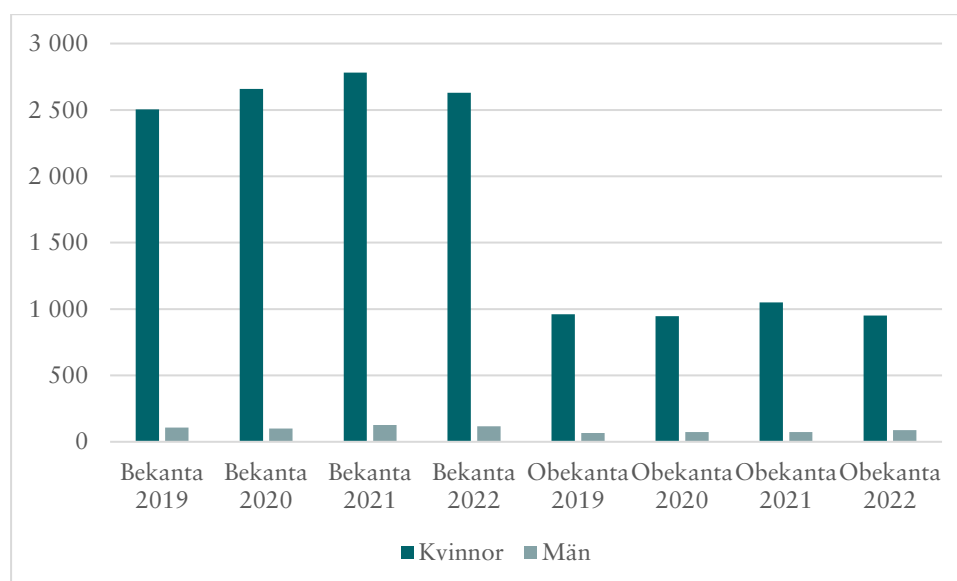

För åren 2019–2022 finns också möjligheten att undersöka om vuxna målsägare, 18 år eller äldre, var bekanta med gärningspersonen eller inte.¹⁰ Här presenteras resultaten endast för målsägare för fullbordad våldtäkt.¹¹

¹⁰ Brottskoderna reviderades inför 2019, och innehåller sedan dess uppgifter om relation, medan denna information inte finns för de föregående åren.

¹¹ Resultaten för försök till våldtäkt innehåller så små tal att de är svåra att använda. På grund av summeringsprincipen (se avsnittet Metod och material) kan man inte presentera resultaten sammanlagt för fullbordat brott och försöksbrott. Av samma anledning kan man inte heller summera våldtäkt av bekant och våldtäkt av obekant, och få samma antal målsägare som för våldtäkt totalt, enligt tabell 7.

Figur 47: Antalet registrerade målsägare för fullbordad våldtäkt av bekant respektive våldtäkt av obekant, endast personer 18 eller äldre, åren 2019–2022.

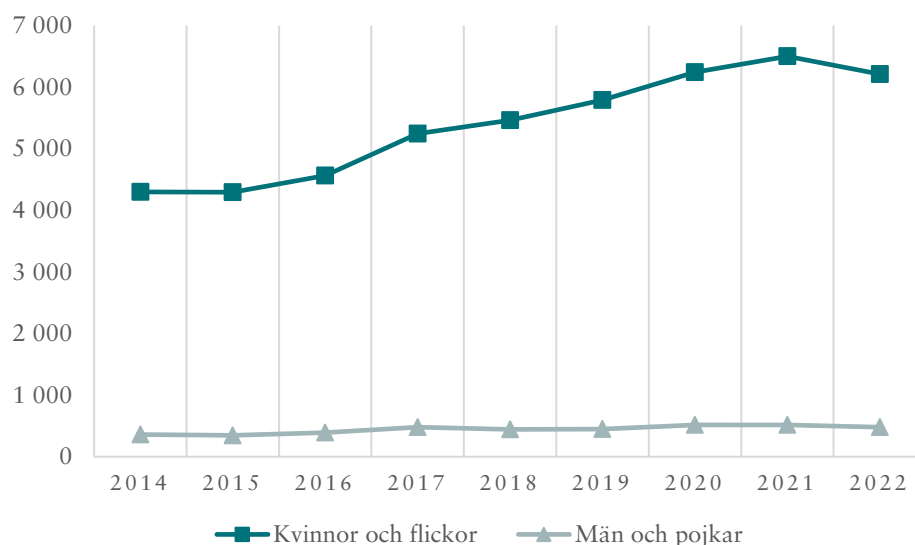

År 2022 var det 2 629 vuxna kvinnor och 117 män (i åldern 18 år eller äldre) som var bekanta med den person som utsatte dem för våldtäkt (se figur 47 ovan) och det var 950 kvinnor och 87 män som var obekanta med gärningspersonen. Könsfördelningen var ungefär densamma för våldtäkt av bekant (96 procent kvinnor) som för våldtäkt av obekant (92 procent kvinnor).

Utvecklingen av antalet registrerade målsägare 2014–2022

Antalet målsägare för våldtäkt har ökat mellan 2014 och 2022. Detta beror åtminstone delvis på flera lagändringar som har trätt i kraft under perioden, och som inneburit en utvidgning av vad som ingår i begreppet våldtäkt. Bland annat infördes det nya brottet oaktsam våldtäkt den 1 juli 2018 och samtidigt ändrades lagstiftningen så att den bygger på en samtyckesreglering. Det kan troligtvis delvis förklara uppgången de sista fyra åren.

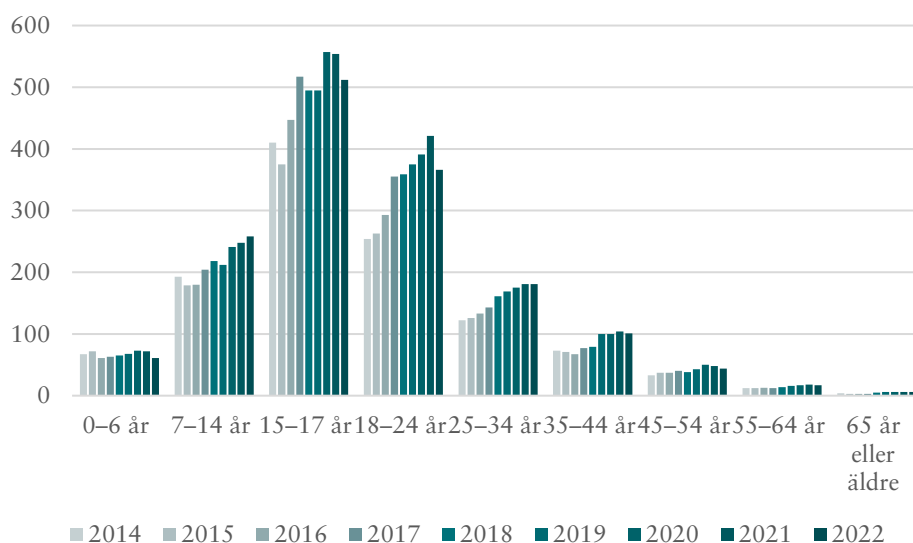
Figur 48: Utvecklingen av antalet registrerade målsägare för våldtäkt, uppdelat på kön, åren 2014–2022.

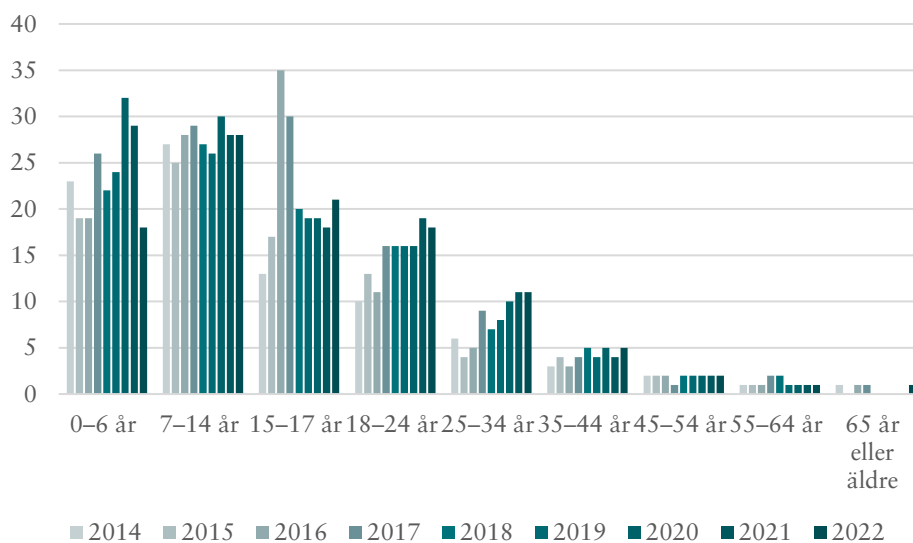
Som figur 48 visar har antalet målsägare för våldtäkt 2022 ökat med 44 procent för kvinnor och flickor jämfört med 2014. För män och pojkar var uppgången likartad (34 procent) trots det betydligt mindre antalet. För både könen fanns det en liten nedgång jämfört med 2021. Den var 4 procent för kvinnor och flickor och 7 procent för män och pojkar. Under alla åren utgjorde kvinnor och flickor mellan 91–93 procent av alla registrerade målsägarna.

Men även med hänsyn till befolkningsökningen under åren har antalet registrerade målsägare ökat. År 2014 fanns det 89 kvinnor och flickor och 7 män och pojkar per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för våldtäkt. År 2022 hade antalet ökat till 119 kvinnor och flickor och till 9 män och pojkar per 100 000 personer i befolkningen. För båda könen var det främst andelen målsägare mellan 18–24 år och 25–34 år som ökat under åren.

Figur 49: Antalet kvinnor och flickor per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för våldtäkt, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

Figur 50: Antalet män och pojkar per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för våldtäkt, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

Observera att olika skalor har använts i figurerna 49 och 50, eftersom skillnaden i nivå är så stor. I figurerna visas samma resultat för 2022 som i figur 46 ovan, fast uppdelat på kön.

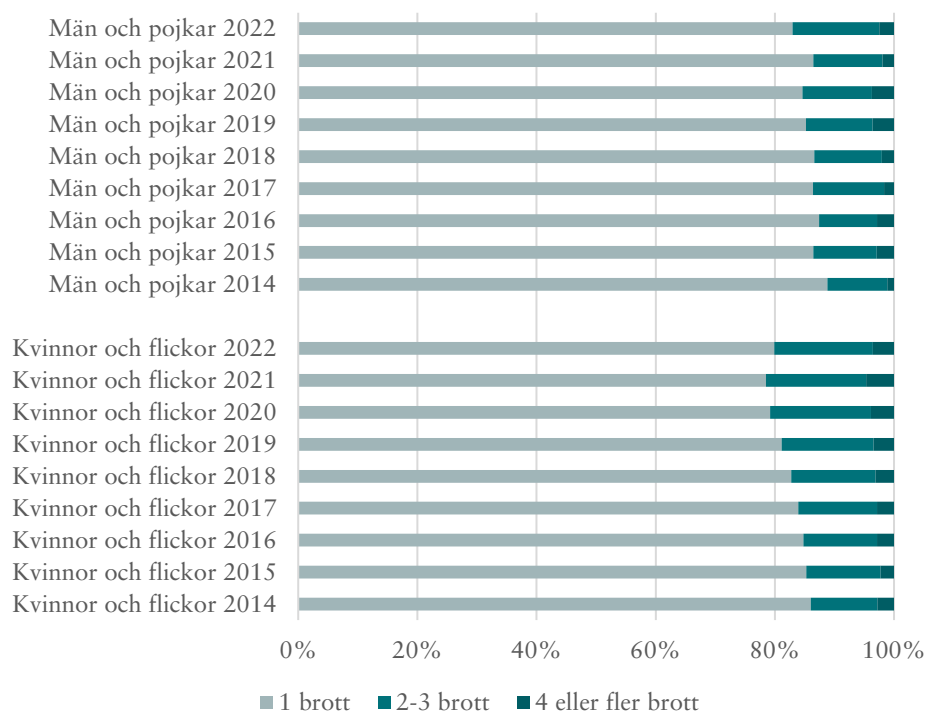
Antalet registrerade målsägare för en eller flera våldtäkter

Bland kvinnor och flickor var det 20 procent som var målsägare för mer än en våldtäkt under 2022, medan motsvarande andel bland män och pojkar var 17 procent.

Andelen personer som har registrerats som målsägare för mer än en våldtäkt har gått upp mellan 2014 och 2022 (se figur 51). År 2014 var 14 procent av målsägarna registrerade för mer än en anmäld våldtäkt under året, medan denna andel gått upp till 20 procent 2022.

Figur 51: Andelen (%) registrerade målsägare för våldtäkt, uppdelade på antal brott och kön, åren 2014–2022.

Uppgången av antalet brott per målsägare har skett hos båda könen, även om den inte är lika tydlig för män och pojkar. Statistiken är deskriptiv och ger därför inga förklaringar till ökningen. Det kan dock konstateras att våldtäkt är den enda av alla brottstyper i denna rapport med en så stor förändring i antalet brott per målsägare.

Målsägare för sexuellt ofredande

Bland sexualbrotten (kapitel 6 i brottsbalken) fanns det största antalet målsägare inom brottstypen ”annat sexuellt ofredande”, som innehåller sexuellt ofredande förutom blottning.

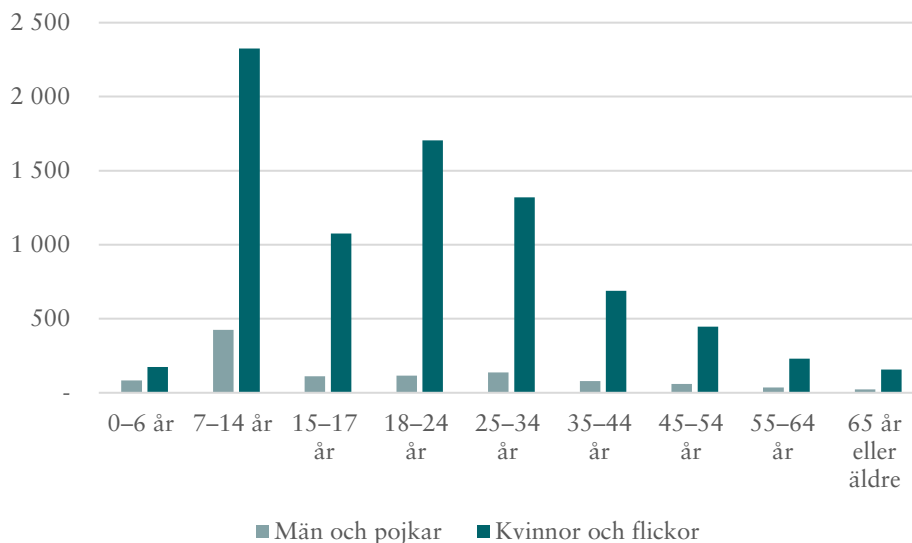
Tabell 8: Antalet registrerade målsägare för sexuellt ofredande, uppdelat på kön samt på barn respektive vuxna, år 2022.

	Barn, 0–17 år	Vuxna, 18 år eller äldre
Kvinnor och flickor	3 576 (39 %)	4 544 (49 %)
Män och pojkar	619 (7 %)	449 (5 %)

Procentandelarna inom parentes står för cellens andel av samtliga. I tabellen ingår inte personer vars kön eller ålder är okända.

Liksom för våldtäkt fanns det för denna brottstyp en tydlig könsskillnad i antalet målsägare. En stor majoritet (88 procent) av de 9 232 personer som registrerades som målsägare vid brottsanmälan var kvinnor eller flickor (se tabell 8). Även här fanns det fler pojkar (0–17 år) än vuxna män som registrerades.

Figur 52: Antalet registrerade målsägare för sexuellt ofredande, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

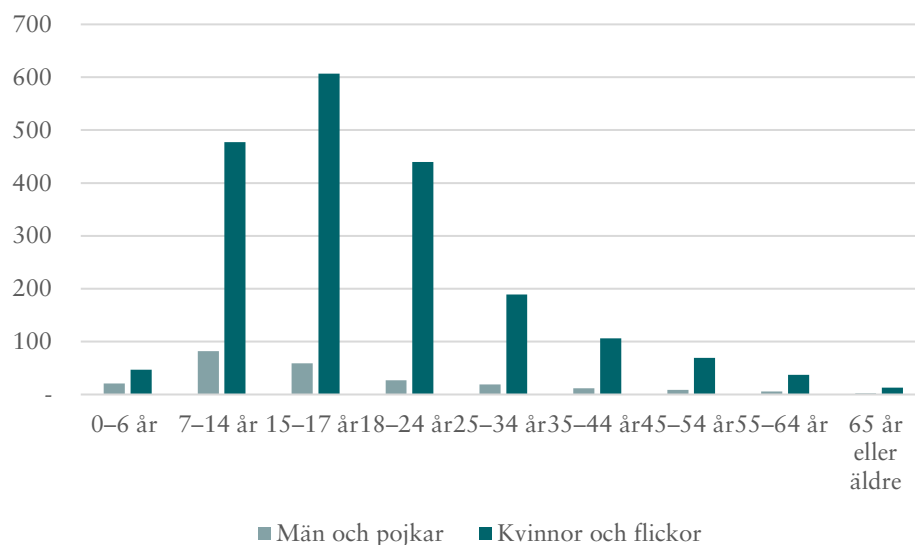

Figur 52 visar tydligt att det i samtliga åldersgrupper fanns mångdubbelt fler kvinnor och flickor än män och pojkar som registrerades som målsägare för sexuellt ofredande.

När resultaten presenteras per 100 000 invånare (se figur 53) framgår det att det bland män och pojkar framför allt var en stor andel pojkar mellan 7 och 14 år som registrerades som målsägare. Bland kvinnor och flickor var

det främst tonåringar i åldern 15–17 år som registrerades. Det var vanligare för yngre flickor (7–14 år) att registreras som målsägare än för kvinnor i åldern 18–24 år. För båda könen var det mindre vanligt med målsägare i de äldre åldersgrupperna. Små barn (0–6 år) registrerades oftare som målsägare för sexuellt ofredande än äldre personer. Pojkar i åldern 0–6 år var oftare målsägare än män i ålder 25 år och äldre, och flickor i åldern 0–6 år var oftare målsägare än kvinnor i åldern 55 år och äldre.

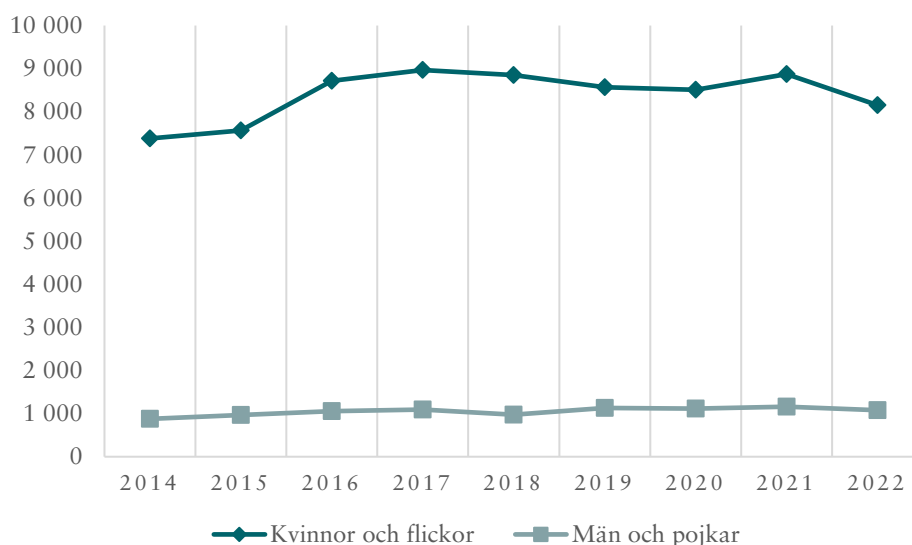
Figur 53: Antalet registrerade målsägare per 100 000 invånare för sexuellt ofredande, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

Utvecklingen av antal registrerade målsägare under 2014–2022

Under åren 2014–2022 utgjorde kvinnor och flickor 88–90 procent av alla målsägare för sexuellt ofredande.

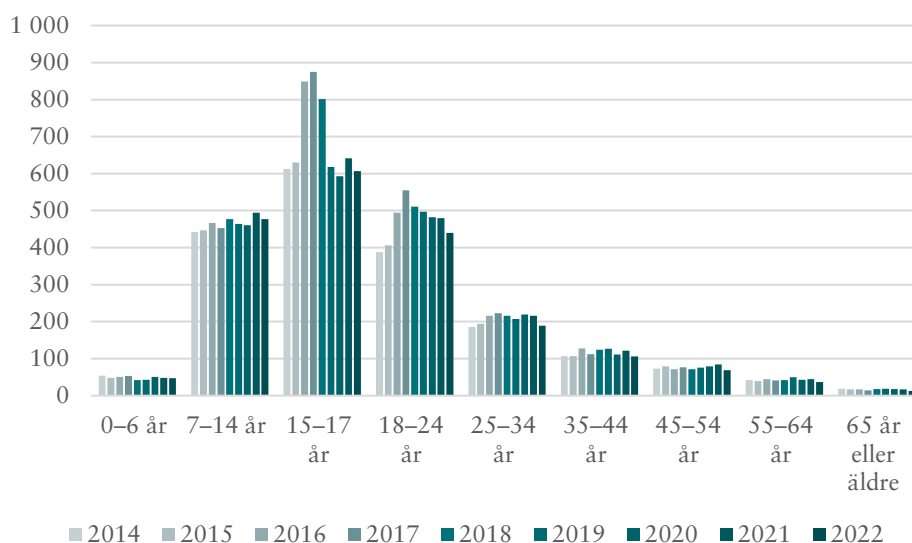
Figur 54: Utvecklingen av antalet registrerade målsägare för sexuellt ofredande, uppdelat på kön, åren 2014–2022.

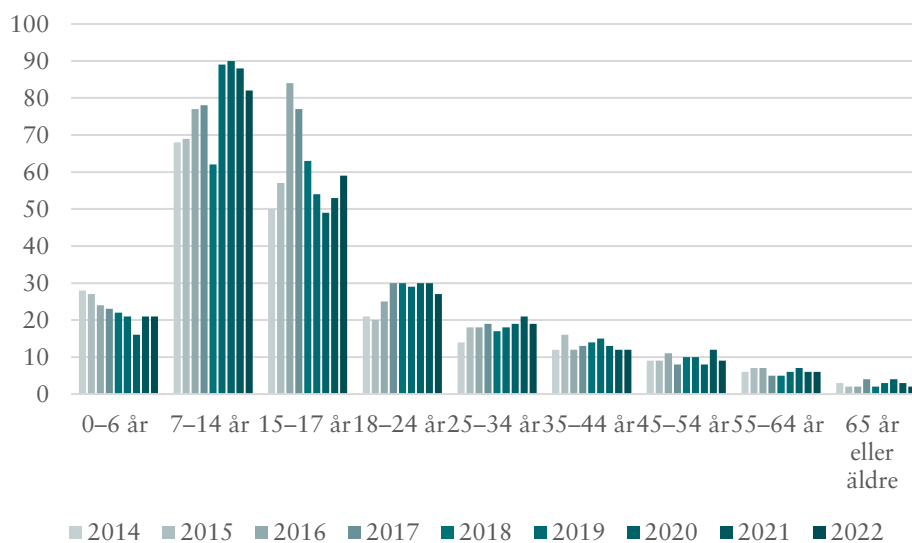
Antalet målsägare för sexuellt ofredande har gått upp med 12 procent mellan 2014–2022. Uppgången var större för män och pojkar (23 procent) än för kvinnor och flickor (10 procent). Som figur 54 visar skedde en stor ökning fram till 2017, och en annan ökning 2021 då antalet var 21 procent högre än 2014. Sista året skedde alltså en minskning. Eftersom antalet kvinnor och flickor stod för merparten av det totala antalet registrerade målsägare, följer utvecklingen av det totala antalet till stora delar utvecklingen för kvinnor. Utvecklingen av antalet målsägare bland män och pojkar liknade dock den för kvinnor och flickor, med en stor ökning fram till 2017 och det högsta värdet vid 2021.

Nästa två figurer (55 och 56) visar antal personer per 100 000 invånare som registrerats som målsägare för sexuellt ofredande under tidsperioden. Notera att resultaten för 2022 är desamma som de som finns i figur 53. Observera även att resultaten visas på olika skalor, på grund av den stora könsskillnaden.

Figur 55: Antalet kvinnor och flickor per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för sexuellt ofredande, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

Figur 56: Antalet män och pojkar per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för sexuellt ofredande, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

Även relaterat till befolkningsökningen har antalet målsägare för sexuellt ofredande gått upp från 85 till 88 målsägare per 100 000 invånare mellan 2014–2022. Målsägarnas fördelning mellan åldersgrupperna har förskjutits under åren, och från år till år noteras stora variationer i åldersgrupperna 15–17 år och 18–24 år. Bland män och pojkar stämmer detta också för åldersgruppen 7–14 år.

Antalet målsägare registrerade för ett eller flera sexuella ofredanden

Majoriteten av alla målsägare för sexuellt ofredande var målsägare för endast ett brott (91 procent).

Andelen kvinnor och flickor som var registrerade som målsägare för mer än ett brott var större än andelen för män och pojkar (10 procent jämfört med 7 procent). Mer än tre gånger under året registrerades en andel på 1 procent för båda könen.

Andelen som registrerats fler än en gång som målsägare för sexuellt ofredande har ökat med 2 procentenheter för kvinnor och flickor, men hållit sig på samma nivå för män och pojkar, från 2014 till 2022.

Målsägare för fickstöld

Fickstöld, som ingår i kapitel 8 i brottsbalken, är ett mindre integritetskränkande brott än sexualbrotten ovan. Det är också ett relativt vanligt förekommande brott, och därmed fanns det också relativt många registrerade målsägare.

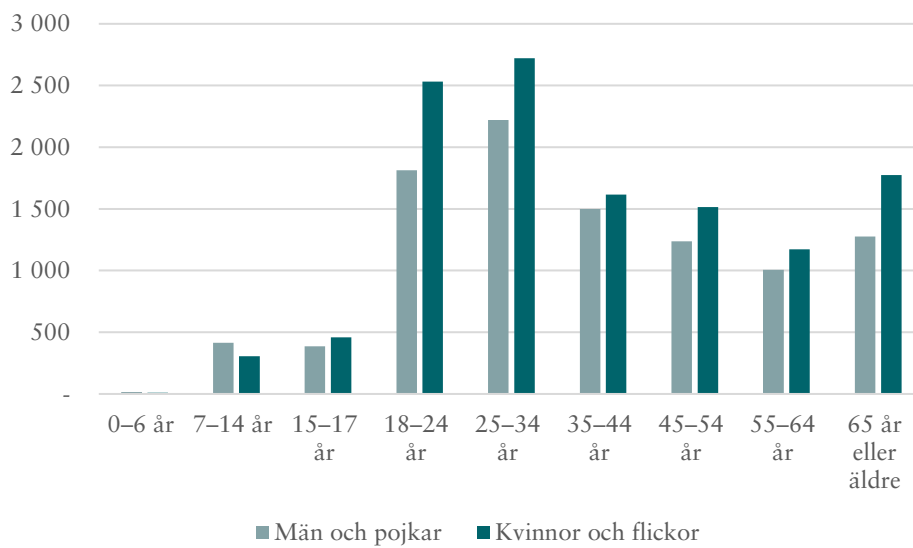
Tabell 9: Antalet registrerade målsägare för fickstöld, uppdelat på kön samt på barn respektive vuxna, år 2022.

	Barn, 0–17 år	Vuxna, 18 år eller äldre
Kvinnor och flickor	778 (4 %)	11 332 (52 %)
Män och pojkar	817 (4 %)	9 050 (41 %)

Procentandelarna inom parentes står för cellens andel av samtliga. I tabellen ingår inte personer vars kön eller ålder är okända.

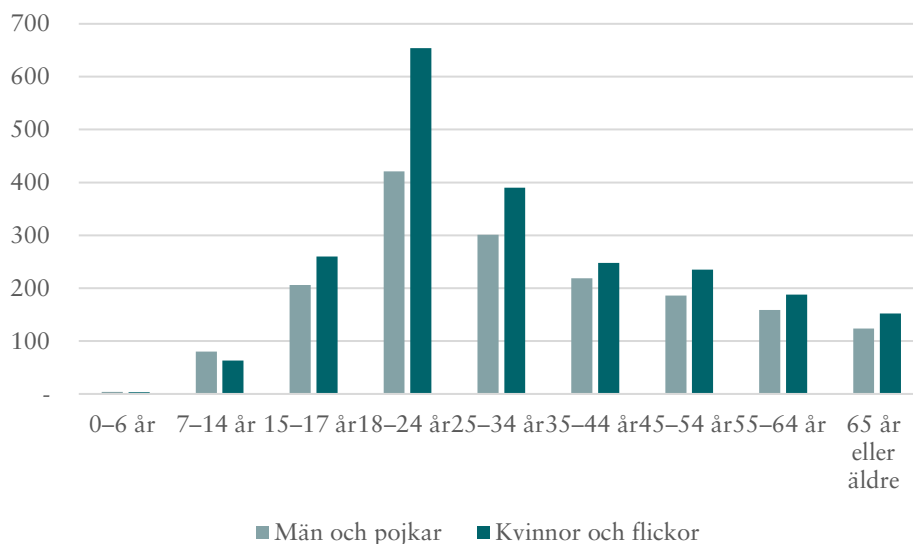
År 2022 registrerades 22 016 personer som målsägare vid en brottsanmälan för fickstöld. Mer än hälften var kvinnor eller flickor. Det var i huvudsak vuxna personer som registrerades som målsägare för fickstöld (se tabell 9).

Figur 57: Antalet registrerade målsägare för fickstöld, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

Figur 57 ovan visar att nästan bara personer över 18 år registrerades som målsägare för fickstöld. Jämfört med andra brottstyper som redovisas i rapporten noteras ett större antal registrerade äldre målsägare, och framför allt äldre kvinnor. Bilden blir dock annorlunda om man ser till antalet målsägare per 100 000 invånare per ålders- och könsgupp, se figur 58.

Figur 58: Antalet registrerade målsägare per 100 000 invånare för fickstöld, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

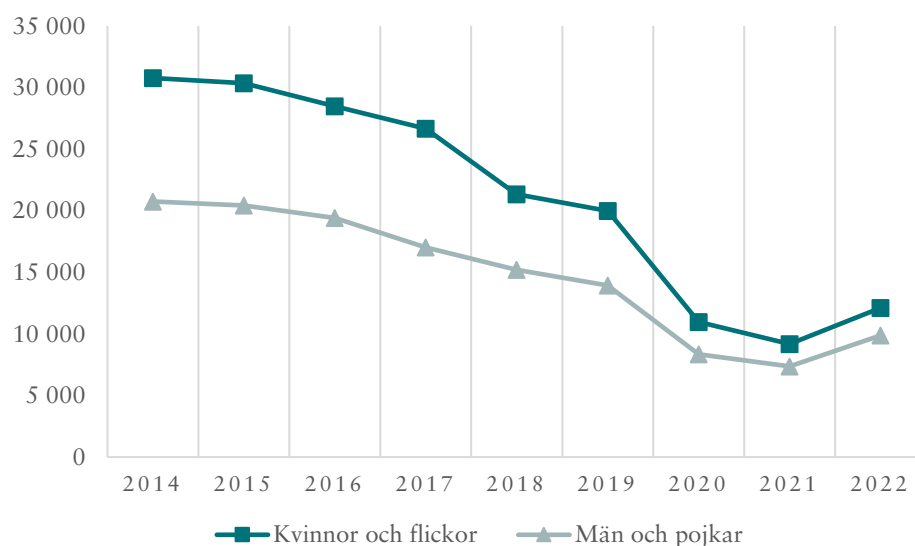
Det var ytterst ovanligt att barn i åldern 0-6 år blev registrerade som målsägare för fickstöld. Det fanns även en mycket liten andel registrerade målsägare för fickstöld bland barn mellan 7-14 år, oberoende av kön.

Däremot var antalet tonåringar i åldern 15–17 år per 100 000 invånare större än bland personer i åldersgruppen 65 år eller äldre. Det största antalet målsägare per 100 000 invånare fanns bland personer mellan 18–24 år. I praktiskt taget alla åldersgrupper var det fler kvinnor eller flickor som registrerades som målsägare för fickstöld. Störst könsskillnader var det i åldersgrupperna 18–24 år samt 25–34 år. Det går också att konstatera att fickstöld (bland alla brott som presenteras i den här rapporten) var ett av de vanligaste brotten där äldre personer registrerades som målsägare vid brottsanmälan, även om antalet målsägare per 100 000 invånare var större bland yngre personer.

Utvecklingen av antalet registrerade målsägare under 2014–2022

Antalet personer som registrerades som målsägare för fickstöld har gått ner noterbart mycket under 2020 och 2021 (se figur 59). Under 2022 ökade antalet målsägare igen och ligger på en något högre nivå än 2020, men antalet är ändå nästan två tredjedelar lägre än 2014.

Figur 59: Utvecklingen av antalet registrerade målsägare för fickstöld, uppdelat på kön, åren 2014–2022.

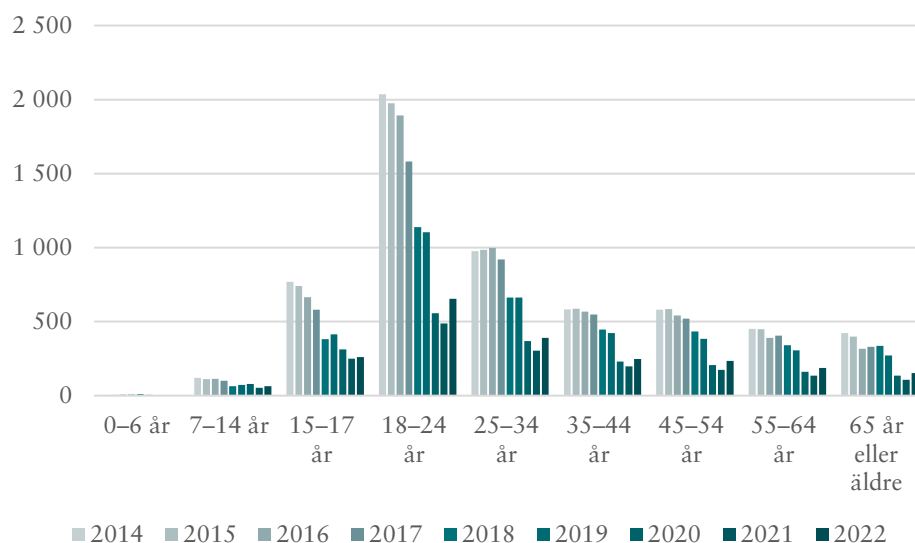

Nedgången har varit något mindre för män och pojkar, än för kvinnor och flickor.

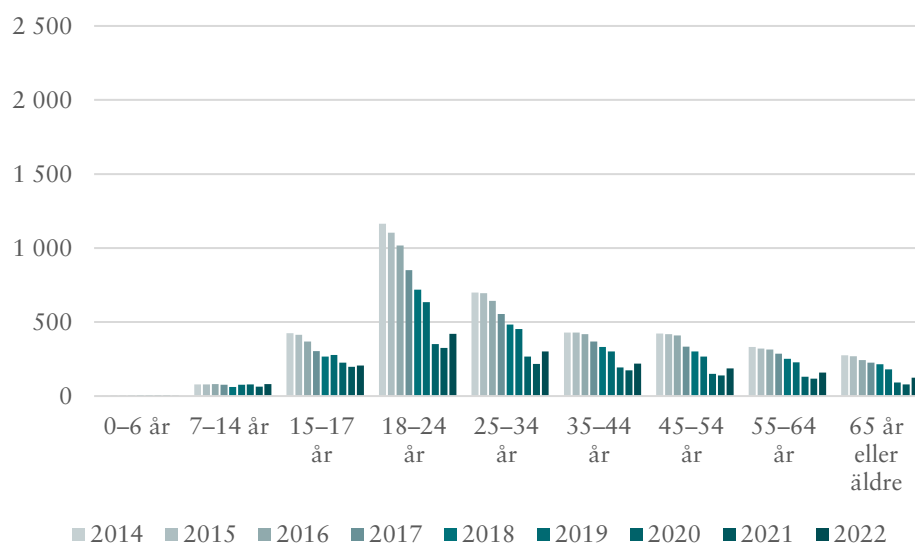
Räknat per 100 000 invånare har antalet målsägare totalt minskat från 535 till 210 under perioden 2014–2022. Figurerna 60 och 61 visar också tydligt att minskningen har skett bland alla åldersgrupper. Minskningen under perioden har varit som kraftigast bland 18–24-åringar.

Figur 60: Antalet kvinnor och flickor per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för fickstöld, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

Figur 61: Antalet män och pojkar per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för fickstöld, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

Antalet registrerade målsägare för en eller flera fickstöder

Ytterst få personer registrerades som målsägare för mer än en fickstöld under 2022. För både kvinnor och flickor samt för män och pojkar var det 3 procent som registrerades för två fickstöder eller fler. Så gott som inga personer identifierades som målsägare för fickstöder mer än tre gånger under året. Det resultatet gällde även tidigare år, vilket gör att nedgången i antalet målsägare sannolikt även borde avspegla en nedgång i antalet brott.

Målsägare för personrån

Ett allvarligt brott som ligger under brottsbalkens kapitel 8 (Stöld, rån, m.m.) och som ingår i målsägarstatistiken är rån mot privatperson. Bland de personer som registrerades som målsägare för personrån under 2022, fanns det betydligt fler män och pojkar än kvinnor och flickor. Av de 5 710 målsägare som registrerades var 82 procent män eller pojkar, och 18 procent kvinnor eller flickor (se tabell 10).

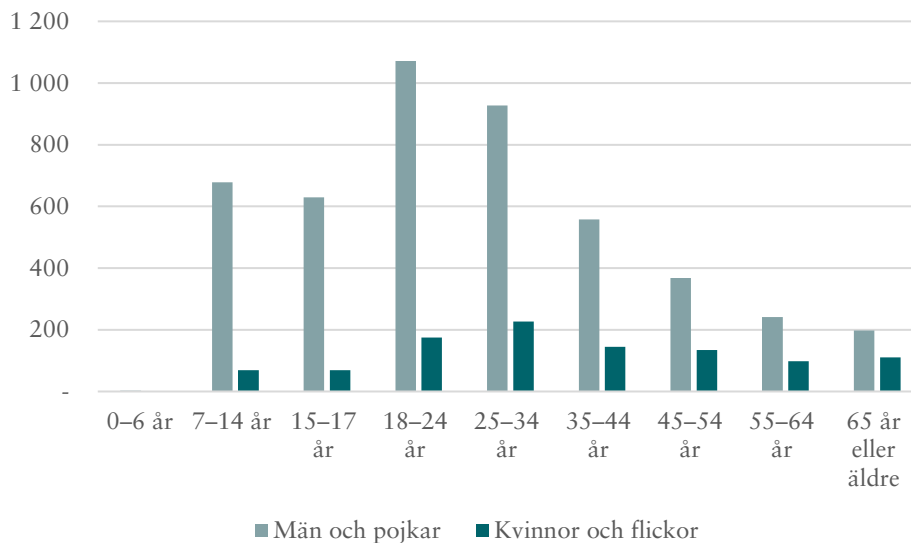
Tabell 10: Antalet registrerade målsägare för personrån, uppdelat på kön samt på barn respektive vuxna, år 2022. Avrundade tal för barn.

	Barn, 0–17 år	Vuxna, 18 år eller äldre
Kvinnor och flickor	138 (2 %)	890 (16 %)
Män och pojkar	1 310 (23 %)	3 364 (59 %)

Procentandelarna inom parentes står för cellens andel av samtliga. I tabellen ingår inte personer vars kön eller ålder är okända.

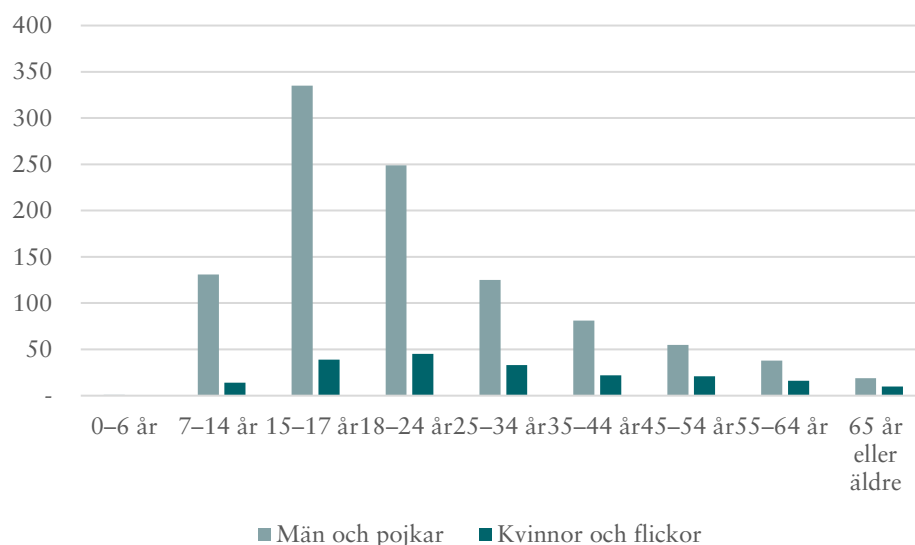
Det framgår av figur 62 nedan att det i alla åldersgrupper var fler män och pojkar än kvinnor och flickor som registrerades som målsägare för personrån.

Figur 62: Antalet registrerade målsägare för personrån, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

Redovisat per 100 000 invånare blir det tydligt att det framför allt fanns en stor andel registrerade målsägare bland tonårspojkar i 15–17-årsåldern.

Figur 63: Antalet registrerade målsägare per 100 000 invånare för personrån, uppdelat på kön och ålder, år 2022.

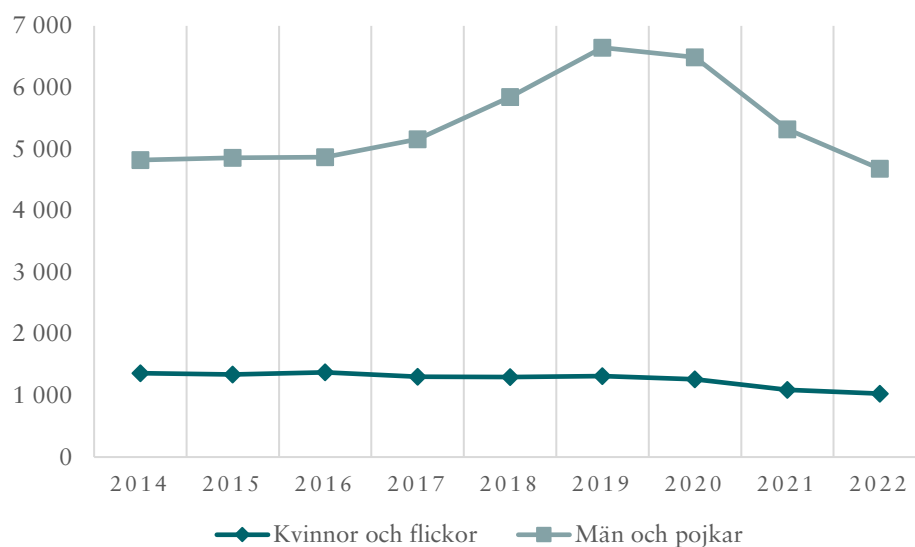

Figur 63 visar att det också var en relativt stor andel pojkar i åldern 7–14 år som registrerades som målsägare för personrån. Andelen var större än bland män över 25 år. Andelen barn mellan 0–6 år var mindre än för alla andra åldersgrupper. Bland kvinnor och flickor var antalet registrerade målsägare för personrån per 100 000 invånare högst i åldersgruppen 18–24 år, följt av tonårsflickor 15–17 år samt vuxna kvinnor 25–34 år.

Utvecklingen av antal registrerade målsägare under 2014–2022

Jämfört med 2014 så har antalet målsägare för personrån gått ner med åtta procent. Det har under perioden skett en kraftig ökning med det högsta värdet år 2019, följt av en nedgång de senaste tre åren. Mellan 2019 och 2022 har antalet målsägare för personrån minskat med 39 procent, se figur 64.

Figur 64: Utveckling över antal registrerade målsägare för personrån, uppdelat på kön, åren 2014–2022.

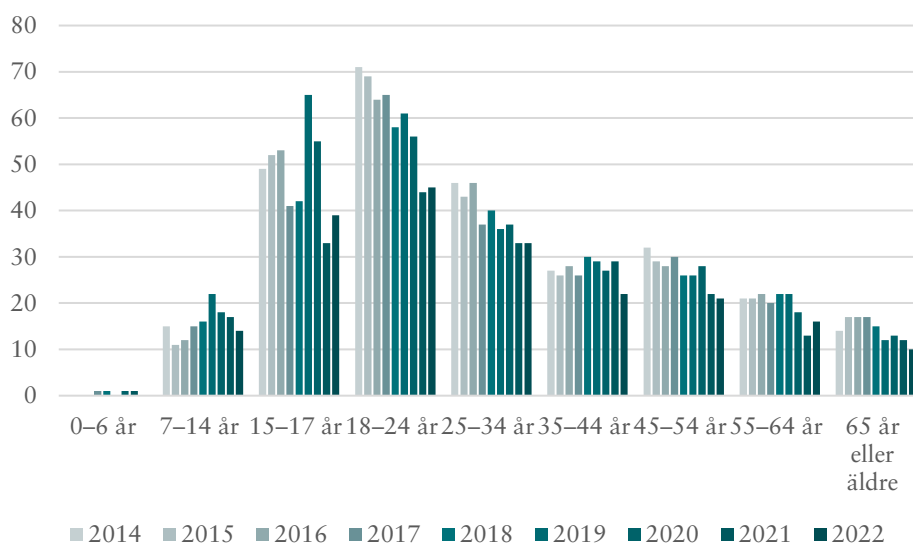

Av figur 64 framgår att ökningen fram till 2019 beror på en ökning av antalet män och pojkar som registrerats som målsägare. År 2022 var antalet tillbaka på samma nivå som år 2014. Den största uppgången skedde under åren 2017 till 2019 för att sedan minska. Antalet målsägare som var kvinnor och flickor har tvärtom gått ner under hela perioden, och motsvarade 2022 endast 76 procent av antalet 2014.

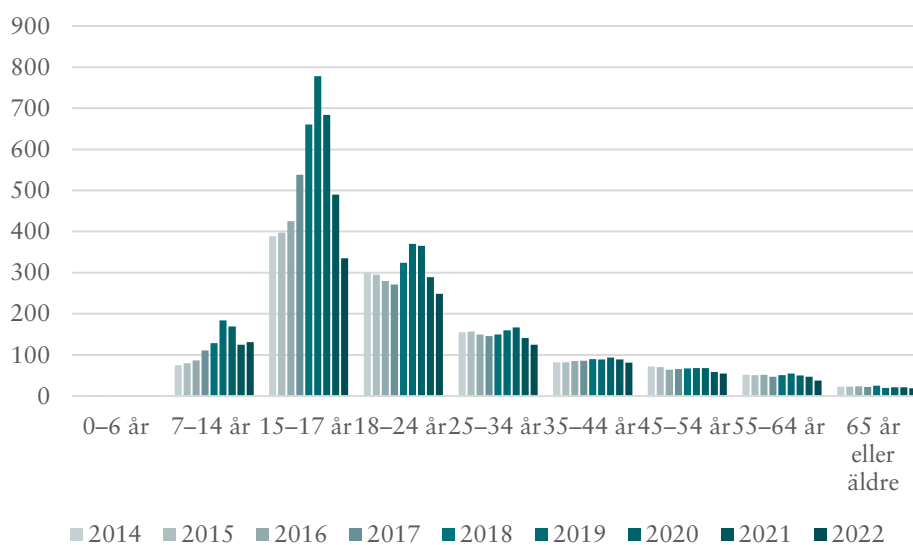
Det totala antalet målsägare per 100 000 invånare har sjunkit under perioden, år 2014 var det 64 personer per 100 000 och år 2022 var det 54 personer. För kvinnor och flickor gick antalet registrerade målsägare per 100 000 invånare ner mellan 2014 och 2022 från 28 till 20 för män och pojkar har antalet per 100 000 sjunkit från 100 till 89.

Observera att de två följande figurerna, 65 och 66, har olika skalor på grund av den stora könsskillnaden i antal.

Figur 65: Antalet kvinnor och flickor per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för personrån, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

Figur 66: Antalet män och pojkar per 100 000 invånare som registrerades som målsägare för personrån, uppdelat på ålder, åren 2014–2022.

För båda könen minskade antalet målsägare per 100 000 invånare i alla åldersgrupper under perioden. Det enda undantaget var pojkar 7–14 år där vi ser en ökning. Bland män och pojkar var minskningen störst för åldersgruppen 55–64 år. Bland kvinnor och flickor var nedgången som störst för åldersgruppen 18–24 år och som minst för flickor 7–14 år.

Antalet registrerade målsägare för ett eller flera personrån

Det var ovanligt att personer registrerades som målsägare för personrån mer än en gång under året. För båda könen sammanlagt gällde det bara för 4

procent av målsägarna. Andelen som blev registrerade för mer än ett personrån under 2022 var större för män och pojkar (4 procent), jämfört med kvinnor och flickor (2 procent).

Andelen målsägare för mer än ett personrån låg under 2022 på ungefär samma nivå som 2014.

Här avslutas resultatdelen med en påminnelse om att statistiktabellerna på Brås webbplats visar mer detaljer och fler brottstyper än vad denna översiktliga presentation av resultaten har kunnat ge. Där redovisas exempelvis fler brottstyper uppdelade på om målsägaren var *bekant* med gärningspersonen eller om de var *obekanta*. Samtliga tabeller finns tillgängliga på www.bra.se/malsagare.

Bilaga 1: Begrepp och definitioner

I statistiken över målsägare vid brottsanmälan används i huvudsak följande begrepp:

- *Målsägare*. En person som polis, åklagare eller annan brottsutredande myndighet vid anmälan av ett brott har registrerat som den som blivit utsatt för brottet. Brottet ska ha registrerats under referensåret. Målsägaren ingår i statistiken även om brottet avskrivs direkt. Målsägaren kan, men behöver inte, vara samma person som anmälar.
- *Ålder*. Personens ålder vid tidpunkten för brottet.
- *Kön*. Personens juridiska kön.
- *Bekanta* respektive *obekanta* – anger relationen mellan en målsägare och en gärningsperson vid brottstillfället. Uppgiften anges av de registrerande myndigheterna för vissa brott mot person.
  - *Bekanta*: Offret och gärningspersonen betraktas som bekanta om de uppfyller något av följande kriterier:
    - De är eller har varit närstående genom en parrelation.¹²
    - De är eller har varit närstående genom ett släktskap eller en familj.
    - De är eller har varit bekanta genom någon annan slags relation.
  - *Obekanta*: Offret och gärningspersonen är helt obekanta med varandra eller endast bekanta till namn eller utseende.
- *Brottstyp*. Den typ av brott som har anmälts. Observationsvariabeln är den senast registrerade brottskoden för brottet vid statistikens framställning.
- *Brottskod*. En kod som ger information om vilket brott som har anmälts. Den bygger på juridisk information och brottsinformation.
- *Referensår*. Med referensår menas mätperioden 1 januari – 31 december för respektive år. Begreppet används synonymt med kalenderår eller redovisningsår.

---

¹² Anledningen till att inte särredovisa "närstående genom parrelation" förklaras i rapporten *Ramverk för statistiken över målsägare vid brottsanmälan 2014–2022*.

Brottsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention

BOX 1386/TEGNÉRGATAN 23, SE-111 93 STOCKHOLM, SWEDEN

TELEFON +46 (0)8 527 58 400 ■ E-POST info@bra.se ■ www.bra.se

urn:nbn:se:bra-1138